

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

4/2023

Duben

**Finanční a ekonomické
INFORMACE**
Dokumentační bulletin MF
**Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
Mgr. J. Machonský, S. Pelech,
PhDr. L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1

Tel.: 257 042 588

e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 28. 4. 2023

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>

(intranet)

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/>

[sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
PhDr. L. Tvrda, S. Pelech,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám dubnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématům najdete přehledový článek „Japonsko na rozcestí: limity tamní měnové politiky a budoucnost řízení výnosové křivky“, tento text se zabývá chronickými problémy japonské ekonomiky, včetně nízké inflace, slabého hospodářského růstu, vysokého dluhu a dalších nepříznivých okolností. Japonská centrální banka si stanovila cíl dosáhnout cenové stability a zavázala se dosáhnout 2% meziročního růstu indexu spotřebitelských cen (CPI), a to co nejdříve to bude možné. Tento cíl však nebyl splněn a Bank of Japan se uchýlila k nekonvenčním opatřením měnové politiky, včetně řízení výnosové křivky (YCC). V posledních měsících, s rostoucí inflací, spekulacemi investorů a oslabováním japonské měny, sílí diskuze o možném přehodnocení měnové politiky a otázce ukončení řízení výnosové křivky. Článek představuje aktuální komentáře tisku o situaci v Japonsku a jeho měnové politice, stejně jako dilemata, před kterými stojí centrální banka.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Benda

vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

OECD vydalo publikace *Přehled o stavu veřejné správy: Česká Republika na cestě k modernější a efektivnější veřejné správě*: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/prehled-o-stavu-verejne-spravy-ceska-republika_2651546f-cs

a hospodářský přehled o ČR *OECD Economic Surveys: Czech Republic 2023*: https://www.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-surveys-czech-republic_19990561

Generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti (DGECFIN) v dubnu publikovalo novou zprávu zaměřenou na fiskální udržitelnost jednotlivých členských států EU *Debt Sustainability Monitor 2022*: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2022_en

Publikováno na webu MF

Státní rozpočet v kostce - 2023:
<https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2023-50699/9>

Makroekonomická predikce – duben 2023:
<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2023/makroekonomicka-predikce-duben-2023-50912/>

Monitoringy tisku

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 4. 2023 – 28. 4. 2023 se tentokrát věnuje tématu:

Gigafactory

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

Dovolujeme si Vás upozornit na *seznam všech monitoringů* dostupný na adrese:

<https://knihovna.urad.mfcr.cz/web2/monitor.php>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Japonsko na rozcestí: limity tamní měnové politiky a budoucnost řízení výnosové křivky	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	8
Daně.....	8
Ekonomické vědy. Ekonomie	13
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	13
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	22
Informatika. Počítače	24
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	24
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	25
Podnik a podnikání	25
Pojišťovnictví. Sociální péče	26
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	26
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	27
Právo.....	29
Účetnictví	32
Veřejná správa	33
Veřejné finance. Rozpočet.....	34
Zdravotnictví	35
Životní úroveň	35
Ostatní	36
Přehled nových knih	42

Japonsko na rozcestí: limity tamní měnové politiky a budoucnost řízení výnosové křivky

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková

Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

Chronické problémy japonské ekonomiky budou pravděpodobně většině čtenářů tohoto článku dobře známé. Japonsko se dlouhodobě potýká s příliš nízkou inflací, slabým hospodářským růstem, vysokým zadlužením a dalšími nepříznivými okolnostmi (mj. zhoršující se demografickou situací)¹. Cílem japonské centrální banky je cenová stabilita. Japonská centrální banka se v lednu 2013 zavázala dosáhnout 2% meziročního růstu indexu spotřebitelských cen (CPI), a to co nejdříve to bude možné². Tento cíl se však Japonsku nedaří naplnit. Postupně se japonská centrální banka uchýlila k nekonvenčním opatřením měnové politiky, mj. i k tzv. řízení výnosové křivky (*yield curve control*, *YCC*), které bylo představeno v lednu 2016³. Opatření spočívá v nákupu státních dluhopisů centrální bankou, a to tak, aby se výnosy desetiletých dluhopisů pohybovaly v blízkosti nuly.⁴ V posledních měsících však s rostoucí inflací, spekulacemi investorů a oslabováním japonské měny, které si dokonce vynutilo krátkodobé intervence, sílí diskuze o možném přehodnocení měnové politiky a mj. i o otázce ukončení řízení výnosové křivky. V prosinci loňského roku přikročila centrální banka k neočekávanému opatření: zvýšila se tolerovaná hranice pro fluktuaci výnosnosti dluhopisů z 0,25 % na 0,5 %, což spekulace o konci řízení výnosové křivky ještě zintenzivnilo⁵. Zároveň dochází v letošním roce k nástupu nového guvernéra centrální banky. V souvislosti s tím tento příspěvek představí aktuální komentáře z tisku, které se věnují situaci Japonska a jeho měnové politice i určitým dilematům, před kterými centrální banka stojí.

Kontext: limity japonské měnové politiky a její „vedlejší účinky“

Deník Financial Times se japonské situaci věnoval v článku *Global inflation: Japan faces a moment of truth*⁶ ze sekce „The Big Read“ v červenci loňského roku. Kvůli rekordnímu oslabování japonského jenu, které zdražuje dovoz, roste tlak na centrální banku, aby ukončila uvolněnou měnovou politiku. Nespokojenost veřejnosti kvůli zvyšující se inflaci sílí. Mzdy v Japonsku dlouhodobě stagnují a vyjednávání o jejich růstu nejsou příliš úspěšná. Příčinou oslabování jenu je úrokový diferenciál mezi americkým dolarem a jenem. Vývoj do budoucna měl dle článku záviset mj. i na tom, zda bude americká centrální banka nadále zpříšňovat měnovou politiku, tj. zvyšovat úrokové sazby – to v době, kdy byl článek napsán, ještě nebylo zcela jisté. Další zpříšňování měnové politiky v USA mělo mít za následek ještě výraznější oslabování měny, pokud by japonská centrální banka svá opatření nezměnila. V opačném případě (úprava měnové politiky v Japonsku, konec zpříšňování měnové politiky v USA) by bylo pravděpodobnější posílení jenu. Dle zpráv z počátku letošního března guvernér americké centrální banky J. Powell ovšem připustil rychlejší zpříšňování měnové politiky⁷. Další otázkou je pak

¹ Japonské ekonomice jsme se na stránkách bulletinu Finanční a ekonomické informace věnovali již několikrát, naposledy v únoru 2021 v článku *Hospodářská politika v Japonsku po odchodu Šinza Abeho: poučení z japanifikace, abenomiky a vyhlídky do budoucna* – více viz <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/2021/financni-a-ekonomicke-informace-1-2021-40809>.

² Outline of Monetary Policy. *Bank of Japan* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.boj.or.jp/en/mopo/outline/index.htm>.

³ Price Stability Target of 2 Percent and Quantitative and Qualitative Monetary Easing with Yield Curve Control. *Bank of Japan* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.boj.or.jp/en/mopo/outline/index.htm>.

⁴ Více k tomuto tématu viz příspěvek V. Molnára na webu ČNB: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Bank-of-Japan-Trnita-cesta-k-inflacnimu-cili/.

⁵ K tomuto opatření více viz tisková zpráva <https://www.reuters.com/markets/rates-bonds/japan-set-keep-ultra-low-rates-doubts-over-yield-cap-grow-2022-12-19/>.

⁶ INAGAKI, Kana a LEWIS, Leo. Global inflation: Japan faces a moment of truth. In: *FT.com* [online]. July 4 2022 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/136af78b-dee2-446f-8ba8-21d25ce74ff8>.

⁷ ARMSTRONG, Robert. Jay Powell makes an important change. In: *FT.com* [online]. March 8 2023 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/0208c817-a840-46f7-846b-ef835c41c7ee>.

budoucnost řízení výnosové křivky. Kvůli spekulacím investorů je Bank of Japan nucena nyní nakupovat výrazně vyšší objem státních dluhopisů, tak, aby výnosnost udržela na požadované úrovni. Pokud by však mělo být opatření ukončeno, je klíčové ho správně načasovat.

Další článek *How long can Japan's central bank defy global market forces?*⁸ ze stejné sekce z počátku listopadu pak upozorňuje na již neudržitelný „policy mix“ (kombinace měnové a fiskální politiky) v Japonsku. Kvůli řízení výnosové křivky drží Bank of Japan rekordní objem japonských státních dluhopisů, což může dle stratéga Deutsche Bank G. Saravelose dokonce vést k tomu, že se s dluhopisy určité výnosnosti přestane obchodovat. Vláda je zároveň nucena schvalovat podpůrné balíčky pomoci kvůli propadající se životní úrovni obyvatel. Snaha obnovit „příznivou“ formu inflace je riskantní (Bank of Japan mj. spoléhá na obrát v měnové politice na straně Fedu), na druhou stranu se nyní centrální bance naskytla příležitost, na kterou tato instituce dlouho čekala. Klíčovou otázkou, kterou Bank of Japan sleduje, je růst mezd, aby k němu však došlo, musí také vzrůst poptávka – růst poptávky je ovšem obtížný, když mzdy zůstávají stejné. Dochází tak k začarovanému kruhu. Ukončení řízení výnosové křivky by bylo vhodné v době, kdy budou globální úrokové sazby klesat – v případě, že se tak nestane, mohl by „exit“ způsobit chaos na trzích. V této souvislosti také článek rozebírá různé možnosti „normalizace“ měnové politiky a varuje před kroky, které by mohly způsobit tržní turbulence.

Řízení výnosové křivky v současné situaci: argumenty pro a proti

„Pro a proti“ dalšího možného postupu okolo řízení výnosové křivky a výzvy, které čekají nového guvernéra Bank of Japan, rozebírá příspěvek *The Bank of Japan's policy predicament*⁹. Již zmíněné prosincové opatření, které spočívalo ve zvýšení tolerované fluktuace výnosnosti, otřáslo trhy. Po většinu času, kdy Bank of Japan řídí výnosovou křivku, nebylo díky důvěře trhů nutné nakupovat příliš dluhopisů. Situace se však změnila a Bank of Japan již nemůže být pasivní: buď bude muset řízení výnosové křivky úplně opustit, nebo pokračovat v nákupu obrovského objemu státních dluhopisů. Argumentem pro zachování řízení výnosové křivky je výše jádrové inflace, která se stále pohybuje pod cílovou hranicí, zároveň nedochází k růstu mezd. Z tohoto pohledu tedy nedává smysl zpříšňovat měnovou politiku, když je dosažení inflačního cíle na dohled. Pro opuštění řízení výnosové křivky pak mluví mj. riziko ztráty důvěryhodnosti centrální banky, pokud bude řízení výnosové křivky neúspěšné. Úkolem nového guvernéra pak bude přenastavit opatření tak, aby mu věřily trhy, popř. jej úplně opustit. Cíl měnové politiky (2% inflace) by však měl zůstat stejný.

Komentátor Martin Sandbu v příspěvku *Bank of Japan 2 – Markets 1*¹⁰ uvádí, že občas bývají v komentářích mylně směřovány dva problémy: které nástroje měnové politiky jsou správné a jak by měla být nastavena měnová politika vůbec (bez ohledu na použité nástroje). Diskuze o budoucnosti řízení výnosové křivky pak svádí k tomu tvrdit, že je čas na konec řízení výnosové křivky kvůli tomu, že je měnová politika v Japonsku příliš uvolněná. To, zda opatření rušit a zda je skutečně čas na zpříšňování měnové politiky, jsou však dvě různé otázky. Opatření by šlo jednak upravit (není nutné jej zcela rušit), dále není zcela jasné, že je opravdu nyní na místě měnovou politiku zpříšňovat – ke krátkodobému růstu inflace došlo již v roce 2014, následoval však opětovný rychlý obrát. Podle autora má řízení výnosové křivky určité přednosti: díky němu mj. nemusí docházet k tak výraznému kvantitativnímu uvolňování a nevzniká tak problém s příliš „nafouknutou“ rozvahou centrální banky. Podle autora (a v rozporu s řadou jiných komentářů) by pak centrální banka měla použít nástroje spíše „normalizovat“ a nechávat jej jako nekonvenční. Opatření by mohlo fungovat oběma směry a dalo by se použít i jako náhražka „kvantitativního utahování“.

K budoucnosti řízení výnosové křivky v Japonsku se vyjádřil i Mezinárodní měnový fond – jeho vyjádření bylo součástí tiskové zprávy *Press Conference on the Concluding Statement of the 2023*

⁸ INAGAKI, Kana, LEWIS, Leo a STUBBINGTON, Tommy. How long can Japan's central bank defy global market forces? In: *FT.com* [online]. November 3 2022 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/f9aca1c2-50c6-4040-8322-6ddfacda6cd6>.

⁹ THE EDITORIAL BOARD. The Bank of Japan's policy predicament. In: *FT.com* [online]. January 18 2023 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/4b446f30-3681-45f7-b925-ea352ef22c88>.

¹⁰ SANDBU, Martin. Bank of Japan 2 – Markets 1. In: *FT.com* [online]. January 19 2023 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/b3f03537-3817-4b51-bba3-a9c0e166ead9>.

Article IV Mission to Japan¹¹ nebo např. článku **IMF warns of market impact of abrupt Bank of Japan policy change**¹². Gita Gopinath, první náměstkyně generálního ředitele MMF, mj. na konci ledna uvedla, že i přes pro Japonsko rekordní míru inflace, která se pohybuje okolo 4 %, nemá MMF jednoznačné důkazy, že je dvouprocentní inflační cíl dosažený trvale. Muselo by dojít k mnohem výraznějšímu růstu mezd. MMF proto doporučuje flexibilnější přístup k řízení výnosové křivky – opatření upravit, ne jej překotně rušit.

Článek **Out of control**¹³ týdeníku *The Economist* naopak uvádí argumenty, proč řízení výnosové křivky raději co nejrychleji ukončit. To, že se tolerovaná hranice v prosinci zvýšila, ještě více podpořilo spekulace a centrální banka tak musela pouze od prosince nakoupit dluhopisy v objemu, který představuje téměř 6 % japonského HDP. Řízení výnosové křivky fungovalo dlouho na základě důvěry trhů, s rostoucí inflací však investoři sází na zpříšňování měnové politiky. S opatřením experimentovala i Austrálie, také kvůli spekulacím jej ale již v předloňském roce ukončila. Pro Bank of Japan jsou nákupy dluhopisů nákladné, podle výpočtů redakce znamená růst výnosů japonských dluhopisů o 0,25 p. b. pro centrální banku ztrátu ve výši 60 miliard amerických dolarů, což může mít za určitých předpokladů i dopad na její cash flow. Podle článku je zřejmé, že se konec řízení výnosové křivky v Japonsku blíží – čím dále se bude odkládat, tím nákladnější to bude.

Tématu důvěry investorů a síly verbálního závazku Bank of Japan se dotýká i příspěvek **Japan's Yield Curve Control Is a Tool Worth Keeping**¹⁴ Jona Sindreua, tento autor se však (podobně jako výše citovaný komentátor *Financial Times* Martin Sandbu) domnívá, že by řízení výnosové křivky mělo zůstat mezi používanými nástroji Bank of Japan. Sindreu sice nejprve přiznává slabiny řízení výnosové křivky: pokud se centrální banka rozhodne zvýšit úrokové sazby, i přes zastropování výnosnosti státních dluhopisů dojde k růstu dlouhodobých sazeb. Vlastníci předražených desetiletých dluhopisů začnou dluhopisy odprodávat centrální bance. Stávající guvernér japonské centrální banky krátkodobé sazby nezvýšil, v době rostoucí inflace ale investoři přestali věřit, že měnová politika centrální banky zůstane stejná. Na druhou stranu – po dlouhá léta nástroj fungoval a zkušenosti Bank of Japan dokládají, že řízení výnosové křivky může být jako signalizační nástroj účinnější, než kvantitativní uvolňování. Centrální banky by se měly do budoucna naučit nástroj upravovat, tak, aby nezpůsobily volatilitu na trzích.

Normalizace a nastavení měnové politiky v Japonsku

Autoři některých článků dále řešili, jaké je vlastně to „správné“ nastavení měnové politiky v Japonsku. Například v článku **How Japan Kept Inflation Rates Low**¹⁵ John Greenwood a Steve Hanke píší, že japonská měnová politika není nadměrně uvolněná, jak se často uvádí, ale naopak byla (i přes nízké úrokové sazby) po dlouhé roky nadměrně utažená, a to kvůli pomalému růstu peněžní zásoby. To podle autorů vedlo zároveň k nízké inflaci. Steve Hanke vychází mj. ze své studie, ve které na datech ze 147 zemí v období 1990-2021 dokázal silnou korelaci mezi peněžní zásobou a mírou inflace.

James Mackintosh reaguje v článku **Streetwise: Bank of Japan Blinked in Its Standoff With Global Markets**¹⁶ na prosincové rozšíření tolerančního pásma japonskou centrální bankou v kontextu normalizace měnové politiky. Autor navzdory tvrzení Bank of Japan o opaku stejně jako mnoho jiných

¹¹ Press Conference on the Concluding Statement of the 2023 Article IV Mission to Japan. In: *International Monetary Fund* [online]. January 26, 2023 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2023/01/27/tr012623-japan-press-conference-concluding-statement-2023-article-iv-mission>.

¹² INAGAKI, Kana. IMF warns of market impact of abrupt Bank of Japan policy change. In: *FT.com* [online]. January 26 2023 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/701df8c0-aa92-4082-8c30-1060918ee25c>.

¹³ Out of control. *The Economist*. 2023, **446**(9332), 10-11. ISSN 0013-0613. Dostupné také po přihlášení v elektronické verzi ze systému Proquest.

¹⁴ SINDREU, Jon. Japan's Yield Curve Control Is a Tool Worth Keeping. In: *Wall Street Journal, Eastern edition*. 23 Dec 2022, B.10. ISSN 0099-9660. Dostupné také po přihlášení v elektronické verzi ze systému Proquest.

¹⁵ GREENWOOD, John a HANKE, Steve H. How Japan Kept Inflation Rates Low. In: *Wall Street Journal, Eastern edition*. 10 Jan 2023, A.13. ISSN 0099-9660. Dostupné také po přihlášení v elektronické verzi ze systému Proquest.

¹⁶ MACKINTOSH, James. Streetwise: Bank of Japan Blinked in Its Standoff With Global Markets. In: *Wall Street Journal, Eastern edition*. 21 Dec 2022, B.13. ISSN 0099-9660. Dostupné také po přihlášení v elektronické verzi ze systému Proquest.

odborníků věří, že krok centrální banky lze považovat za počátek konce řízení výnosové křivky. Dobrou zprávou bylo, že nedošlo k výrazným turbulencím na trzích jako při normalizaci měnové politiky v jiných zemích (např. Švýcarsku v roce 2015). Zároveň se ale japonské trhy zatím nevrátily k obvyklému fungování. Nabízí se další paralela s děním v zahraničí: řízení výnosové křivky prováděla americká centrální banka v poválečném období a dostala se do stejné situace – pokud si investoři myslí, že výnosy nejsou dost vysoké, je jediná cesta, jak nad výnosovou křivkou udržet kontrolu, nakupování dalších a dalších dluhopisů centrální bankou. Centrální banka sice nyní tvrdí, že účelem nebylo zpřísnit měnovou politiku, investoři se nicméně domnívají, že kvůli rostoucí inflaci nakonec bude muset centrální banka zasáhnout.

Nicole Bastien vyjadřuje v komentáři *Die geldpolitische Kehrtwende der japanischen Notenbank war überfällig - trotz aller Risiken*¹⁷ pro deník Handelsblatt názor, že japonská centrální banka měla svou „extrémní strategii měnové politiky“ ukončit daleko dříve. Připomíná nynější potíže (oslabování jenu vůči dolaru, problém s likviditou na trhu s japonskými státními dluhopisy) a dále poukazuje na to, že Bank of Japan nyní drží více než polovinu všech nesplacených dluhopisů vysoce zadluženého Japonska. Došlo k extrémní míře měnového financování. Stát si náhlé zvýšení úrokových sazeb nemůže dovolit a ani veřejnost a podniky nejsou zvyklé na zvyšování úrokových sazeb. Klíčovou otázkou proto bude, jak stávající strategii měnové politiky postupně opustit, aby nedošlo k chaosu na trzích.

V únoru letošního roku bylo oznámeno, že se novým guvernérem japonské centrální banky v dubnu stane Kazuo Ueda. Ten se také bude muset vypořádat s výše nastíněnými problémy. Ueda již naznačil, že se změnou směřování měnové politiky zatím není kam spěchat. Odborníci jeho dosavadní slova považují za vyvážená – Ueda dal najevo, že pokud se inflace nebude vyvíjet očekávaným směrem, bude měnová politika i nadále uvolněná, centrální banka se ale bude snažit eliminovat nežádoucí vedlejší účinky¹⁸. Později pak budoucí guvernér naznačil, že ve stávající formě pravděpodobně řízení výnosové křivky pokračovat nebude¹⁹.

Na první pohled by se mohlo zdát, že jsou problémy japonské centrální banky pro Evropu a zejména pak pro Českou republiku poněkud vzdálené, obzvlášť v období nebývale vysoké inflace. Bývalý hlavní ekonom Mezinárodního měnového fondu Kenneth Rogoff však dle svého komentáře *Stresstest fürs Finanzsystem*²⁰ pro deník Handelsblatt považuje vývoj v Japonsku (spolu se situací vysoce zadlužené Itálie) za jedno z hlavních rizik světového finančního systému. Zároveň je na příkladu (i když do značné míry specifického) Japonska možné vidět, jak obtížné je vracet měnovou politiku „do normálu“ – tématem normalizace měnové politiky se hojně zabýval tisk nejen ve vyspělých zemích v předpandemickém období, ale také např. i v ČR v době devizových intervencí České národní banky²¹.

¹⁷ BASTIAN, Nicole. Die geldpolitische Kehrtwende der japanischen Notenbank war überfällig - trotz aller Risiken. In: *Handelsblatt.com* [online]. 22.12.2022 [cit. 2023-03-10]. Dostupné také v archivu po přihlášení z: https://archiv.handelsblatt.com/document/HBON_HB_28878906.

¹⁸ INAGAKI, Kana. Next Bank of Japan head Kazuo Ueda calls for 'creative' monetary policy. In: *FT.com* [online]. February 24 2023 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/daa2b9b1-450e-4851-a632-0fc47777a99d>.

¹⁹ INAGAKI, Kana a LEWIS, Leo. Ditching bond yield cap will be tricky task for new Bank of Japan governor. In: *FT.com* [online]. March 2 2023 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/bc1ea6ee-2d4b-4434-bb56-e2148ea5a3ff>.

²⁰ ROGOFF, Kenneth. Stresstest fürs Finanzsystem. In: *Handelsblatt*. Heft 20/2023 vom 27.01.2023, S. 18. Dostupné také v archivu po přihlášení z: https://archiv.handelsblatt.com/document/HB_D35D37DD-85ED-4A5B-B2ED-5AA81FC51B21%7CHBPM_D35D37DD-85ED-4A5B-B2ED-5AA81FC51B21.

²¹ V této souvislosti je možné čtenáře odkázat na jednorázový monitoring tisku z února 2017, který dokládá tehdejší debaty okolo ukončení intervencí – více viz https://knihovna.urad.mfcr.cz/Reserse_soubory/NewtonMonitoring/konec_intervence_CNB.rtf.

Daně

Sabine Kirchmayr and Stefanie Geringer

An innovative approach to overcoming the "joint-decision trap" : EU law requirements for AVMSD-based financial contributions from a tax policy perspectives

Inovativní přístup k překonání "pasti společných rozhodnutí" : požadavky evropského práva na finanční příspěvky stanovené směrnicí AVMSD z pohledu daňové politiky

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 1, p. 12-17

Systém finančních příspěvků zavedených evropskou směrnicí o audiovizuálních mediálních službách (2010/13/EU, AVMSD) se zásadně liší od ostatních daňových opatření. Namísto stanovení minimálního standardu směrnice definuje právní hranice související se zavedením finančních příspěvků ukládaných členskými státy a necílí na harmonizaci národních právních systémů v oblasti platebních závazků. Novela směrnice AVMSD č. 2018/1808/EU poté upřesňuje právní omezení domácích finančních příspěvků, jež mají platit poskytovatelé mediálních služeb, které jsou zaměřeny na růst finančních prostředků na výrobu evropských děl (tj. earmarked taxes). Autorky rozebírají a hodnotí tento nový přístup a uvádějí, že by mohl zvýšit efektivitu Evropské unie v oblasti daní. Zvažují takový vývoj zejména z pohledu daňové politiky. - Poznámky.

Matthias Ulbrich

Der Wohnungsvermieter als Unternehmer im Umsatzsteuerrecht

Pronajímatel bytu jako podnikatel v zákonech o dani z obratu

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 72, (2023) Nr. 4, S. 137-147

Příspěvek pojednává pronájem obytných nemovitostí jako podnikatelskou činnost ve smyslu zákona o dani z obratu (Umsatzsteuergesetz) a DPH, včetně možnosti osvobození od daně pro pronájem bytu spolu se souvisejícími vedlejšími službami. Jmenuje právní východiska pro pojetí pronajímatele jako podnikatele (§2 UStG), osvobození od daně, specifika daňového přiznání a možnost odpočtu daně na vstupu. Podrobněji a na příkladech představuje specifickou situaci danou § 13b UStG, definující daňovou povinnost ve vztahu dvou právnických osob (nájemce-nájemník). Závěr článku tvoří příklady, demonstrující uvedené možné případy, včetně pronájmu nemovitosti v zahraničí a případů, kdy je pronajímána nemovitost ve vlastnictví právnické osoby (firmy). - Poznámky.

Ingo van Lishaut

DreiBig Jahre Steuertricks und andere Freuden

Třicet let daňových triků a jiných radostí

Finanz-Rundschau, Jg. 105, (2023) Nr. 3, S. 89-97

Fejetonistický výběr nejpozoruhodnějších případů kariéry Ingo van Lishauta, zemského ministerského rady v resortu financí v Porýní-Vestfálsku. Vzpomínané případy tvoří průřez předními tématy z oblasti daňového a finančního práva, podnikových a korporátních daní a související legislativy, stejně jako případy daňových úniků a zneužívání nejednoznačného znění právních norem. - Poznámky.

Daniel Retzer, Kim Jasmund, Birte Falge

Implikationen von „ESG“ auf die Verrechnungspreissetzung im Konzern

Důsledky „ESG“ pro převodní ceny v koncernu

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 8, S. 408-414

Vzhledem k rostoucímu společenskému významu "trendového tématu" ESG i rostoucím regulatorním požadavkům jsou společnosti nuceny kriticky nahlížet na své stávající obchodní modely a provozní procesy. Zásahy do nich mohou rychle vyvolat daňové důsledky. Článek se zaměřuje na relevantní otázky ESG v oblasti převodních cen v nadnárodních společnostech. ESG je mezinárodně uznávaný termín označující tzv. udržitelné investice, které splňují podmínky v oblasti životního prostředí, sociální oblasti a oblasti správy (environmental, social and governance). - Poznámky.

Martin Děrgel

Koordinační výbor o ubytování zaměstnanců z Ukrajiny a jejich rodinných příslušníků

Účetnictví, Sv. 2023, č. 3, s. 35-41

Shrnutí závěrů koordinačních výborů (odborných diskuzí mezi daňovými poradci a zástupci GFR) k daňovým aspektům ubytování zaměstnanců z Ukrajiny a jejich rodinných příslušníků. Představen je pohled zaměstnance i zaměstnavatele na to, zda (a příp. jak) ubytování jako benefit zdanit a zda jej lze na straně zaměstnavatele považovat za daňový výdaj. Autor nejprve uvádí legislativní souvislosti (zákon o daních z příjmů, "Lex Ukrajina") a následně předkládá témata příspěvku, který byl rozebírán koordinačními výbory. Příspěvek řeší devět dílčích bodů, mj. otázku národnosti zaměstnance s bydlištěm na Ukrajině, prokázání bydliště a rodinného příslušníka, prokázání odchodu rodinného příslušníka kvůli válečnému konfliktu, nárok na osvobození poskytovaného ubytování a další témata. Součástí textu je shrnující osmero a test na procvičení.

André Briese

Leibrenten als Einkünfte aus Kapitalvermögen? : Anmerkungen zum BFH-Urteil v. 1.7.2021 - VIII R 4/18, BFH/NV 2021, 1558

Životní pojištění jako příjmy z kapitálového majetku? : poznámky k rozsudku Spolkového finančního dvora z 1.7.2021 - VIII R 4/18, BFH/NV 2021, 1558

Finanz-Rundschau, Jg. 105, (2023) Nr. 3, S. 112-115

Rozhodnutí VIII. Senátu Bundesfinanzhofu z 1.7.2021 kvalifikovalo výplatu životního pojištění jako příjem z kapitálového majetku a zdůvodnilo zařazení výplat životního pojištění mezi nedaněné kapitálové služby ve smyslu § 20 EstG 2004 (Zákon o dani z příjmů 2004). Článek rozsudek podrobněji rozebírá, srovnává se stanoviskem německé finanční správy, která zastává názor, že pod § 20 EstG 2004 spadají i jednorázové výplaty kapitálu a vícenásobné dílčí výplaty, nejen výplaty životního pojištění, které podle FS spadají do zdanění podílu z kapitálového výnosu (§ 22 EstG). Podrobný pohled je věnován rozdílům mezi výplatami pojištění a kapitálovými výnosy. Výplaty životního pojištění, uzavřeného do 31.12.2004, jsou osvobozeny od daně (ve smyslu § 20 odst. 1 č. 6 EstG 2004). Ohledně rozhodnutí BFH však autor dochází k závěru, že osvobození výplat ŽP od daně upravuje § 22 EstG, a rozhodnutí BFH není založeno na zákonodárné potřebě vytvořit nový mechanismus upravující zdanění výplat ŽP. - Poznámky.

Jaroslav Dombrowski, Gabriela Buchtová

Mezinárodní výměna informací pohledem správce daně : (k připravovanému Nařízení o trzích s kryptoaktivy)

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 3, s. 34-40

Připravovaná novela směrnice o správní spolupráci v oblasti daní DAC8 (v souvislosti se schválením Nařízení o trzích s kryptoaktivy (MiCA) v říjnu 2022) by měla rozšířit automatickou výměnu informací na informace o využívání kryptoměn a elektronických peněz pro investiční účely. Daňovým správám v zemích EU to pomůže lépe a efektivněji vybírat daně a držet krok s novým vývojem, zejména vzhledem k rozdílům v systémech zdanění kryptoaktiv v jednotlivých členských státech. V příspěvku je představen vznik a účel Nařízení o trzích s kryptoaktivy (Markets in Crypto Assets) a jsou vysvětleny klíčové pojmy (stablecoin, kryptoaktivum, EMT, vydavatel kryptoaktiv, poskytovatel služeb souvisejících s kryptoaktivy). Poté autoři seznamují s vybranými ustanoveními MiCA, věnují se povolením vydávat tokeny vázané na aktivum MiCA, vydávat elektronické peněžní tokeny a následně přibližují Informace GFR k daňovému posouzení transakcí s kryptoměnami (např. bitcoin) z 30.3.2022. - Poznámky. -- K tomuto tématu viz i příspěvek v čas. Bulletin for International Taxation č. 2/2023, s. 65-72.

Petr Vondraš

Nárok na odpočet

Účetnictví v praxi, Sv. 27, (2023) č. 3, s. 10-13

Nárok na odpočet je základním principem fungování daně z přidané hodnoty. Autor vysvětluje problematiku nároku na odpočet DPH a podmínky jeho uplatnění. Poté přibližuje vybranou aktuální judikaturu Soudního dvora EU zaměřenou na spory se správcem daně o nárok na odpočet. Jedná se o rozsudek C-469/21 ve věci The Navigator Company (odlišné podmínky, stanovené národní legislativou pro daňově uznatelný náklad a nárok na odpočet, jsou přípustné), rozsudek C-397/21 ve věci HUMDA (o umožnění

získat zpět chybně odvedenou daň), o rozsudek C-227/21 ve věci HA.EN (o nemožnosti odeprít kupujícímu nárok na odpočet pouze z důvodu, že věděl nebo měl vědět, že dodavatel z důvodu své platební neschopnosti neuhradí dlužnou DPH do rozpočtu) a rozsudek C-98/21 ve věci W GmbH (nárok na odpočet u holdingových společností).

Zdeněk Burda

Nespolehlivý plátc DPH, judikatura správních soudů

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 3, s. 46-55

Institut nespolehlivého plátce DPH komplikuje podnikatelskou činnost jak subjektu, který je za nespolehlivého plátce označen, tak jeho obchodních partnerů, kterým se může stát, že budou za neodvedenou daň nespolehlivého plátce ručit. Proto soudy často řeší spory, zda byly skutečně splněny podmínky pro označení za nespolehlivého plátce ze strany správce daně. Příspěvek přináší vybrané komentované judikáty Nejvyššího správního soudu z této oblasti. Věnují se neuhrazení zajišťovacího příkazu jako důvodu nespolehlivého plátce; neoznámení skutečného sídla jako důvodu nezrušení nespolehlivosti plátce DPH; virtuálnímu sídlu a nespolehlivému plátci; možnému trestnímu charakteru rozhodnutí o nespolehlivém plátci; pokynu GFŘ jako normě pro určení nespolehlivosti plátce a opakovanému pozdnímu podávání daňových přiznání a kontrolních hlášení. Dále judikují, že nespolehlivý plátc DPH a ručení za daňovou povinnost není automatické; vztah opakovaného porušení podmínek pro nespolehlivé plátcovství a přihlédnutí k novým prohrškům, které v době podání odvolání nebyly známy; otázku neprověření seznamu nespolehlivých plátců, nepodání insolvenčního návrhu a ručení za daň.

Michael Mayer, Roland Nonnenmacher

Neues BMF-Schreiben mit Erleichterungen bei der Forschungszulage

Nový přípis Spolkového ministerstva financí s úlevami pro příspěvek na výzkum

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 11, S. 601-603

Příspěvek na výzkum a vývoj v Německu zatím nenaplnil očekávání, která do něj politici vkládali. Přesto nabízí podnikům mnoho výhod. Aktualizovaný přípis Spolkového ministerstva financí řeší některé praktické problémy (větší právní jistota pro portfoliové společnosti, individuální zohlednění podniků v obtížích, snadnější dokumentace pracovní činnosti). V průběhu roku by mohly následovat další právní změny. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Gabriella Erdös and Gergely Czoboly

New legislative tool for introducing EU-wide windfall taxes

Nový legislativní nástroj pro zavedení celoevropské daně z mimořádných zisků

European taxation, Vol. 1, (2023) No. 1, p. 36-41

V září 2022 bylo přijato nařízení Rady EU o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie a riziko nedostatku dodávek energií v Evropě. Příspěvek představuje toto nařízení a zaměřuje se na zavedení nového prostředku financování, který se neoznačuje jako daň, ale přesto je opatřením souvisejícím s daněmi: strop tržních příjmů a solidární příspěvek odváděný z nadměrných zisků v odvětví fosilních paliv (podniky působící v odvětví ropy, zemního plynu, uhlí a rafinérie). Členské státy použijí výnosy ze solidárního příspěvku k poskytnutí podpory domácnostem a podnikům a ke zmírnění dopadů vysokých cen energie. Autoři také porovnávají právní kompatibilitu navrhované evropské daně z nadměrných zisků v ubvedených odvětvích s již existující maďarskou daní z nadměrných zisků (windfall tax). - Poznámky.

Jan Koreček

Novinky na portálu MOJE daně

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 31, (2023) č. 1, s. 13-16

Cílem portálu MOJE daně je přinést zjednodušení, zrychlení a vyšší komfort elektronické komunikace daňových subjektů s finančními úřady. V článku jsou shrnuty základní funkcionality portálu MOJE daně a představeny novinky ve vztahu k dani z nemovitých věcí pro r. 2023. Autor představuje daňovou informační schránku plus (DIS+), možnosti přihlášení a využití této schránky a dostupný elektronický formulář daňového přiznání k dani z nemovitých věcí. Přibližuje možnost předvyplnění tohoto daňového přiznání, funkci ověření daňového přiznání na katastr nemovitostí a vyzdvihuje výhody této služby. - Poznámky. -- Viz také příspěvek v Daňový a účetní TIP č. 4/2023, s. 5-7.

Ivan Macháček

Oznámení podmíněného osvobození příjmu dle § 4b odst. 2 ZDP

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 31, (2023) č. 4, s. 3-9

Článek přibližuje možnost osvobození příjmů z prodeje nemovitých věcí u poplatníků daně z příjmů fyzických osob v rámci § 4 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Nejprve shrnuje podmínky pro osvobození příjmu z prodeje rodinného domu a jednotky podle § 4 odst. 1 písm. a) a b) ZDP (použití časového testu) a stanoviska obsažená v pokynu GFŘ č. D-59 k těmto podmínkám. Poté se věnuje vymezení bytových potřeb. Dále se zaměřuje na podmíněné osvobození od daně a jeho oznámení správci daně dle § 4 odst. 2 ZDP. Zdůrazňuje, že příjmy získané prodejem nemovité věci musí být za účelem jejich osvobození od daně z příjmů fyzických osob použité na obstarání vlastní bytové potřeby poplatníka. -- Viz také čas. Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále č. 5/2023, s. 12-16.

Václav Benda

Podávání kontrolních hlášení po novelizaci zákona o DPH s účinností od 1.1.2023

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 31, (2023) č. 1, s. 43-47

Novelou č. 366/2022 Sb. byly v některých ustanoveních zákona o DPH, která upravují podávání kontrolních hlášení, provedeny dílčí změny. V článku jsou nejprve shrnuta základní pravidla pro podávání kontrolních hlášení, která vyplývají z § 101c až § 101f, dále jsou vysvětleny praktické dopady změn upravujících s účinností od 1.1.2023 postup při neplnění povinností souvisejících s kontrolním hlášením a sankční postihy. Autor se zaměřuje také na lhůty pro podání kontrolního hlášení, opravná a následná kontrolní hlášení, dále na lhůtu pro zánik povinností související s kontrolním hlášením, vyloučení vzniku pokuty za nepodání a prominutí pokuty za nepodání kontrolního hlášení. -- Viz také čas. Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále č. 5/2023, s. 28-30.

Jiří Pšenčík

Rozdíly v přístupu k daňovému podvodu v případě zboží a v případě služeb z pohledu judikatury Soudního dvora EU

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 3, s. 41-45

Boj proti daňovým únikům a podvodům i zneužívání daňového režimu je cíl uznaný a podporovaný evropskou směrnicí o společném systému DPH a mnohými rozsudky Soudního dvora EU. Tento výkladový přístup se projevil také v rozsudcích tuzemských správních soudů. V článku jsou představena vybraná rozhodnutí NSS k otázkám spojeným s existencí daňového podvodu na DPH (např. čj. 10 Afs 314/2020), k problematice tuzemského dodání zboží a poskytnutí služeb, k intrakomunitárnímu (přeshraničnímu) dodání zboží a k intrakomunitárnímu poskytnutí služby zatížených podvodem na dani, doplněná o související evropskou rozhodovací praxi. Jedná se zejména o rozsudek C-64/21 ve věci Climate Corp., C-273/11, C-492/13, C-285/09, C-108/20 aj. Autor uvádí, že z legislativních ani judikатурních zdrojů nelze dovodit žádný podstatný rozdíl v přístupu k prokázání existence daňového podvodu, je-li podvodem zatíženo tuzemské dodání zboží či tuzemské poskytnutí služby.

Tzv. milostivé léto pro dlužníky v daňové oblasti a u sociálního pojištění

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 3, příl. Legislativa s. ii-iii

Informace o přijetí právní úpravy rozšíření tzv. milostivého léta na dlužníky v daňové oblasti a u sociálního pojištění formou návrhu zákona o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů a návrhu zákona o mimořádném odpuštění penále z pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a exekučních nákladů. Návrhy jsou svojí povahou návrhem samostatného zákona jednorázového charakteru se subsidiárním procesním režimem daňového řádu. Upravují odpuštění, resp. zánik některých nedoplatků na peněžitých plněních spravovaných zejména orgány Finanční správy ČR a Celní správy ČR nebo MF. Mimořádné odpuštění příslušenství daně je určeno pouze pro fyzické osoby, základní podmínkou bude uhrazení jistiny, ke které se váže vybrané příslušenství. Mimořádný zánik některých nedoplatků na dani a na příslušenství daně se týká všech daňových subjektů, jedná se o bagatelní nedoplatky jednotlivě nedosahující výše 200 Kč. Oba zákony mají navrženu účinnost dnem 1.7.2023.

Radek Ondra

Vyrozumění o výši nedoplatků před nařízením daňové exekuce. 2. část

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 31, (2023) č. 1, s. 17-28

Článek přibližuje náležitosti, které musí obsahovat vyrozumění o výši nedoplatků a následcích spojených s jejich neuhrazením. Autor se zaměřuje na různé způsoby uvedení jednotlivých nedoplatků v samotném vyrozumění a u nesrovnalostí navrhuje možnosti řešení. Jednoznačné a předvídatelné náležitosti vyrozumění o výši nedoplatků umožní daňovému subjektu na toto správně reagovat. Dále se zabývá způsoby, kterými daňový subjekt může reagovat na vyrozumění. V závěru věnuje pozornost situacím, kdy by správce daně neměl vyrozumívát daňový subjekt o výši nedoplatků. Takové situace jsou vymezeny v § 153 odst. 3 daňového řádu. Autor se nicméně domnívá, že není zcela zřejmé, jakým způsobem by tyto vymezené neurčité právní pojmy měly být vykládány. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 28, (2023) č. 3

Zděděné a darem nabyté nemovité věci v daních z příjmů (s. 2-10); Jak se dostat do a ze zaměstnání daňově co neoptimálněji aneb jaké možnosti může poskytnout zaměstnavatel svým zaměstnancům (s. 11-15); Technické zhodnocení hmotného majetku a jeho odpisování (s. 16-23); Zdravotní pojištění – nová výše záloh OSVČ po podání Přehledu za rok 2022 v příkladech (s. 24-27); K novele Řádu Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR (s. 28-30); Faktická a právní rizika koupě nemovitosti (s. 31-33); Mezinárodní výměna informací pohledem správce daně (k připravovanému Nařízení o trzích s kryptoaktivy) (s. 34-40); Rozdíly v přístupu k daňovému podvodu v případě zboží a v případě služeb z pohledu judikatury Soudního dvora EU (s. 41-45); Nespolehlivý plátců DPH, judikatura správních soudů (s. 46-55).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 24, (2023) č. 5

Daňový řád a datová schránka - novela (s. 3-5); Mimořádné odpisy - výhody (s. 6-8); Prodej nemovitých věcí - osvobození příjmů (s. 12-16); Slevy na dani z příjmů FO (s. 17-21); Zpětný leasing a DPH (s. 24-27); Kontrolní hlášení - změny (s. 28-30); Poskytnutí služby osobou neusazenou v tuzemsku a DPH (s. 31-36); Podnikání doma a daňové výdaje (s. 37-40); Spolupráce osob - daňová optimalizace (s. 41-45); Opravné položky k pohledávkám (s. 48-51); OSVČ - roční zúčtování ZP (s. 52-54); Roční zúčtování - výhody a nevýhody (s. 55-58); Zákon o zaměstnanosti v roce 2023 - průměrná, minimální mzda a výše příspěvků (s. 68-71); Dohoda o pracovní činnosti (s. 72-75); Dohoda o provedení práce (s. 76-79).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 31, (2023) č. 4

Oznámení podmíněného osvobození příjmu dle § 4b odst. 2 ZDP (s. 3-9); Nestandardní a méně otrlé možnosti maximální optimalizace daně z příjmů v roce 2022, vč. výhledů pozitivních novelizací i pro zdaňovací období roku 2023 (s. 10-16); Novela zákona o dani z přidané hodnoty od 1.1.2023 (s. 17-21); Změna zdaňovacího období po skončení kalendářního roku (s. 22-27); Judikatura v daňové praxi - rozsudek SDEU ve věci C-247/21 (s. 28-30); Sestavení rozvahy a výkazu zisku a ztráty (s. 31-39); Přecenění cenných papírů kurzem k 31.12.2022 - poradenský servis (s. 42); Vstupní cena bytu s pozemkem - znalecký posudek pouze na pozemek - poradenský servis (s. 42-43); Změna zastupujícího člena skupiny DPH - poradenský servis (s. 44).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2023, č. 4

Konstrukce dílčích základů daně u fyzických osob (s. 1-4); Novinky Online finančního úřadu 2022/2023 - MOJE daně (s. 5-7); Odpisy kuchyňské linky vč. elektrospotřebičů - dotazy a odpovědi (s. 7-8); Stručný přehled: průměrná a minimální mzda v r. 2023 (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2023, č. 6**

Prodej nemovité věci i s nájemcem z hlediska DPH (s. 1-5); Změny ve zdravotním pojištění od 1. ledna 2023 (s. 6-7); Přefakturace nákladů mezi s.r.o. - dotazy a odpovědi (s. 7-8); Prodej vozidla OSVČ po zrušení registrace k DPH: z hlediska DPH a z hlediska daně z příjmů - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2023, č. 5**

DPH u karet na tankování - včetně rozsudku SDEU ve věci Vega (s. 1-3); Registrace plátce DPH - zákonné vymezení, tiskopisy, zákonná registrace, dobrovolná registrace k dani, zrušení registrace, sankce za pozdní registraci, příklady (s. 3-6); Prodej nemovitosti a DPH - dotazy a odpovědi (s. 7); Zpětná registrace k DPH - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2023, č. 6**

DPH v digitálním věku - legislativní balíček Evropské komise (s. 1-2); Koupě nemovitosti od subjektu v insolvenční a DPH - dotazy a odpovědi (s. 3-5); DPH při zrušení plátcovství - dotazy a odpovědi (s. 5); Vrácení DPH při zrušení plátce daně správcem daně - dotazy a odpovědi (s. 6); Ubytování v rodinném domě, pronajímatel s. r. o. - dotazy a odpovědi (s. 6-7); Nárok na odpočet DPH v režimu MOSS - dotazy a odpovědi (s. 7-8); Paušál vodné a stočné - služba spojená s nájmem - dotazy a odpovědi (s. 8).

Finanční, daňový a účetní bulletin**Sv. 31, (2023) č. 1**

Novely zákona o daních z příjmů ve vztahu k dani z příjmů fyzických osob přijaté v roce 2022 (s. 2-12); Novinky na portálu MOJE daně (s. 13-16); Vyrozumění o výši nedoplatků před nařízením daňové exekuce - 2. část (s. 17-28); Pár poznámek ke "sdělení" v právní řádu (s. 29-36); Přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období započatá v roce 2022 (s. 37-42); Podávání kontrolních hlášení po novelizaci zákona o DPH s účinností od 1.1.2023 (s. 43-47); Povinnosti spojené s účetní závěrkou podnikatelů (s. 48-55).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Malte Fischer, Michael Kroker, Bert Losse

"ChatGPT sollte Adam Smith lesen"

"ChatGPT by si měl přečíst Adama Smithe"

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 10, S. 36-38

Časopis WirtschaftsWoche položil umělé inteligenci deset ekonomických otázek. Experiment ukázal, že chatbot ChatGPT má tendenci přikládat větší váhu postojům kritizujícím kapitalismus a sociální stát než liberálně-tržním argumentům.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Hans-Werner Sinn ; rozhovor vedl Jens Münchrath

"Die Finanzkrise ist schon da"

"Finanční krize je již tady"

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 60 (24.3.2023), S. 12-13

Rozhovor s ekonomem H.-W. Sinnem, mj. bývalým vedoucím Institut für Ökonomische Forschung (Ústavu ekonomického výzkumu) a přední postavou současné německé finanční teorie. Interview se věnuje srovnání současného stavu s finanční krizí v r. 2008, s důrazem na rozdíl mezi tehdejší příčinou (volatilní investice) a přítomností, kdy banky drží velké množství státních dluhopisů. V dané souvislosti je projednána také politika úrokových sazeb (zejména v USA a EU), veřejných dluhů, státních zásahů do bankovního sektoru, jeho bezpečnost a aféra Credit Suisse. Dále se Sinn věnuje situaci bankovního sektoru v Německu a obecněji hlavním otázkám, které souvisejí s německým hospodářstvím a financemi, tj. faktory ovlivňující inflaci, energetika, demografie a zahraniční politika s důrazem a vztahy s Ruskem a Čínou, včetně jejich současného přehodnocení a ohlednutí k ěře Willyho Brandta.

José Manuel Campa ; rozhovor vedli Andreas Kröner, Yasmin Osman

"Die Risiken im Finanzsystem sind nach wie vor groß"

"Rizika v bankovním sektoru jsou stále velká"

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 62 (28.3.2023), S. 34-35

Rozhovor s J. M. Campou, ředitelem regulačního orgánu European Banking Authority (EBA). Věnuje se šíři mezinárodního dopadu krachu Credit Suisse, který vidí spíše jako lokální, nikoli celoevropský, a dopadu na vztah evropských bank ke svým švýcarským protějškům. Dále se zabývá otázkami bankovní stability, bilance půjček a nutnosti prosadit zásady pro sanaci bankovních krizí, ustanovené po r. 2008. -- Viz také komentář na s. 18.

Robert Holzmann ; rozhovor vedli Leonidas Exuzidis, Jan Mallien

"Es dauert noch sehr lange, bis die Inflation zurückgeht"

"Potrvá ještě dlouho, než inflace ustoupí"

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 47 (7.3.2023), S. 32-33

Rozhovor s R. Holzmannem, guvernérem Rakouské národní banky. Zabývá se především inflační situací v eurozóně, vstupními faktory a výhledem do budoucna včetně rizik. Holzmann očekává, že jádrová inflace během letošního roku příliš neklesne, na což bude ECB reagovat dalším zvýšením úrokové sazby o cca 0,5 %, a dodává, že jedním z hlavních předpokladů poklesu míry inflace je snížení poptávky, ačkoli nevidí riziko vzniku inflační spirály. Blíže se věnuje otázce důvěryhodnosti ECB jako bankovní instituce, dluhopisové politice a programům PEPP a APP, i problému přebytku likvidity.

Kenneth Rogoff ; rozhovor vedl Jens Münchrath

"Es gibt wieder dieses Gefühl des Jahres 2008"

"Opět panuje pocit z roku 2008"

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 55 (17.3.2023), S. 52-53

Rozhovor s profesorem K. Rogoffem, jedním z předních odborníků podílejících se na rozboru finanční a bankovní krize z roku 2008. Věnuje se paralelám mezi současnou situací v USA a pádem Lehman Brothers, roli centrální banky v souvislosti s politickými trendy (zejm. tlak populismu na obou stranách spektra), aktivnější roli státu při záchraně bank a „krizi důvěry“ v bankovní sektor. Závěr rozhovoru se zaměřuje na eurozónu, rizikové státy (zejm. Itálie) a na možnost návratu krize eura.

John Waldron ; rozhovor vedli Astrid Dörner, Michael Maisch, Dennis Schwarz

"Kleinere Banken werden mehr Kapital brauchen"

"Menší banky budou potřebovat více kapitálu"

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 58 (22.3.2023), S. 32-33

Rozhovor s prezidentem investiční banky Goldman Sachs Johnem Waldronem. Interview se věnuje předním tématům v bankovním sektoru, zejména riziku dominového efektu v souvislosti s krizemi Credit Suisse a Silicon Valley Bank, otázkám robustnosti bankovního sektoru, srovnání s krizí Lehman Brothers v r. 2008 a konkrétním krokům Goldman Sachs. Waldron srovnává situaci menších bankovních institucí s předními hráči v oboru, zejména v otázkách kapitálového polštáře, dopadů rizik a odezvy na finančních trzích. Mezi další témata patří plán růstu Goldman Sachs, včetně specifické otázky pro Německo.

A Cünnen, J. Mallien, A. Neuhaus

An den Märkten etwas Ruhe nach dem Sturm : Bankenkrise

Na trzích chvíle klidu po bouři : bankovní krize

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 57 (21.3.2023), S. 34-35

Rekapitulace bezprostředního dopadu převzetí Credit Suisse bankou UBS na finanční trhy. Článek se zabývá výkyvy v tržních hodnotách akcií a akciových indexů (Dax, S&P 500, Stoxx Europe 600, Stoxx Europe 600 Banks), trhu s dluhopisy (státní dluhopisy USA, Německa), devizových trhů (výkyvy kurzu bitcoinu a eura) a komoditních trhů (ropa Brent a zlato).

Torsten Riecke

Bank von England hebt den Leitzins auf 4,25 Prozent

Bank of England zvýšila úrokovou sazbu na 4,25 %

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 60 (24.3.2023), S. 33

Bank of England zvýšila hlavní úrokovou sazbu o 25 bazických bodů na 4,25 % v jedenáctém kroku od prosince 2021. BoE se v rámci měnové politiky potýká s vyvážením inflace, jejíž výše se dlouhodobě drží okolo 10 %, stabilitou bankovního sektoru a podporou hospodářského růstu, jehož výše od brexitu stagnuje.

J. Blume, A. Kröner, A. Dörner, Y. Osman

Bankenkrise erreicht Europa

Bankovní krize dorazila do Evropy

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 54 (16.3.2023), S. 1, 4-5

Bližší k propadu banky Credit Suisse, jejíž akcie k 15.3.2023 klesly o 40 % oproti stavu k přelomu let 2022 a 2023. Propad se kolaterálně projevil na kurzu indexu Stoxx Banks Index, který klesl o 8 %. Podle vyjádření Ammara al Khudairyho, předsedy dozorcí rady Saudi National Bank, která je od října největším akcionářem Credit Suisse, SNB Credit Suisse dále finančně nepodpoří, což finanční trhy interpretují jako nespokojenost největšího investora s fungováním banky. Nicméně vyjádřil souhlas s podobou záchranného plánu, sestaveného bankou Credit Suisse. Ta se dlouhodobě potýká s potížemi: od posledního čtvrtletí 2022 zaznamenala výběr před 110 miliard franků, hodnota credit default swaps (CDS) překročila 800 bazických bodů. Článek uvádí stav švýcarského bankovního domu do souvislosti s celosvětovými trendy v peněžní politice, kde převládá strategie striktních úrokových sazeb. Reakcí ECB na kauzu je snížení tempa zvyšování úrokových sazeb. Očekávána je intervence švýcarské národní banky s cílem zachovat důvěryhodnost bankovního sektoru. -- Viz také komentář na s. 13.

Francesco Flaviano Russo

Cash thresholds, cash expenditure and tax evasion

Hotovostní limity, výdaje v hotovosti a daňové úniky

Fiscal studies, Vol. 43, (2022) No. 4, p. 387-403

Hotovostní transakce výrazně usnadňují daňové úniky. Jedním ze způsobů, jak snížit oběh hotovosti bez vysokých nákladů pro většinu jednotlivců, je zákaz hotovostních plateb u vyšších transakcí. resp. zavedení limitu pro hotovostní platby (cash threshold policy). Autor modelovým způsobem odhaduje dopad limitu pro hotovostní platby na příjmy v hotovosti a na její oběh. Porovnává odlišnosti v hotovostních výdajích dvou typů italských domácností před a po zavedení limitu pro hotovostní platby v r. 1991. Příjmy jednoho typu domácností jsou v hotovosti, zatímco ve druhé domácnosti nikdo nevydělává hotovost. Dále se autor zaměřuje na vliv omezení plateb v hotovosti na daňové úniky. - Poznámky.

Jakob Blume

Credit Suisse stoppt Geschäftsbericht

Credit Suisse odkládá výroční zprávu

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 50 (10.3.2023), S. 27

Švýcarská banka Credit Suisse odložila kvůli doplňujícím otázkám v rámci auditu komise SEC publikaci obchodní zprávy za r. 2022. Jedná se o další komplikaci po nesrovnalostech při kontrole interního účetnictví za r. 2021 a personálních změnách na úrovni vrcholného managementu. Banka, která v r. 2022 zaznamenala ztrátu 7,3 miliardy švýcarských franků, se v posledních letech potýká s udržením dosavadní reputace.

Astrid Dörner, Jan Mallien, Torsten Riecke

Das unterschätzte Risiko in den Bilanzen

Podceňované riziko v bilancích

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 51 (13.3.2023), S. 1, 4-5

Rekapitulace dosavadního vývoje pádu Silicon Valley Bank. Článek stručně shrnuje příčiny a okolnosti nečekaného a rychlého propadu banky SVB (zejm. její investiční strategii a dopad zvýšení úrokových sazeb), následky pro klienty banky v USA i zahraničí, odezvu v rámci EU, Německa a USA, a následky pro peněžní politiku. Zabývá se také otázkou hrozící bankovní krize, kdy shledává sektor sice stabilní, ale zranitelný podobnými situacemi (tj. skokový odliv vkladů, tzv. bank rush).

F. Holtermann, L. Holzki, S. Scheuer, N. Schimroszik, A. Schütze

Der erste in sozialen Medien ausgelöste Bankensturm : Silicon Valley Bank

První "bank run" vyvolaný v sociálních médiích

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 57 (21.3.2023), S. 30-31

Chronologie panického vybírání vkladů, které stálo za pádem Silicon Valley Bank. Přehled zahrnuje dobu od 23. února, kdy v newsletteru „The Diff“ vyšel článek o dlouhodobých problémech banky s likviditou, přes detailní chronologii 9. března (v řádu hodin) od publikování článku ve Financial Times o propadu akcií SVB. Článek tak velmi detailně mapuje tzv. „bank rush“, hromadné nárazové vybrání bankovních vkladů, a uvádí jej do souvislosti s médii a jejich konkrétní rolí v celém případě.

Anke Rezmer

Der flüchtige Glanz des Goldes

Prchavý lesk zlata

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 58 (22.3.2023), S. 48

Stručné ohlédnutí za vývojem ceny zlata od začátku pandemie koronaviru do současnosti. Absence dlouhodobých výnosů činí ze zlata komoditu náchylnou k volatilitě, která platí za bezpečný přístav jen a pouze v období krizí a nejistoty. Netěží také z růstu úrokových sazeb.

Jakob Blume

Der neue Schweizer Riese : UBS

Nový švýcarský obr : banka UBS

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 57 (21.3.2023), S. 6-7

Švýcarská banka UBS v nucené fúzi pod státním dozorem převezme krachující banku Credit Suisse. Článek rekapituluje okolnosti, které k převzetí vedly, a blíže se věnuje roli švýcarské centrální banky a rozporuplným okolnostem. Švýcarská centrální banka poskytla pro krátkodobou podporu nekryté úvěry v hodnotě až 200 miliard franků, švýcarská vláda pak ručí za ztráty do výše až 9 miliard franků. Blížší pozornost je věnována roli nástroje AT1 (typ půjčky, proměnitelný v akcie nebo odepsatelné v případě sanace banky). Podle kritiků z řad investorů a bankovních expertů se tak pro UBS jedná o výhodnou fúzi, kdy AT1 byly transformovány ve vlastní kapitál, čímž se vlastní kapitál Credit Suisse navýší o 16 miliard franků, nyní v dispozici UBS.

Kerstin Bernoth, Sara Dietz

Die EZB darf nicht zur Geisel des Bankensektors werden

Evropská centrální banka se nesmí stát rukojmím bankovního sektoru

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 60 (24.3.2023), S. 18

Expertní komentář k roli Evropské centrální banky v garanci stability bankovního sektoru. Autorky zdůrazňují, že primárním cílem ECB je garance peněžní stability, realizovaná politikou úrokových sazeb, nikoli záchrana bankovních institucí, pro niž existuje řada nástrojů na úrovni EU (např. Emergency liquidity assistance), ale primárně je úkolem jednotlivých členských zemí.

Astrid Dörner, Jan Mallien

Die neue Realität für Fed-Chef Powell

Nová realita pro hlavu Fedu Powella

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 56 (20.3.2023), S. 34-35

Měnová politika Fedu se ocitla ve zúženém manévrovacím prostoru ve světle krachu Silicon Valley Bank a Signature Bank. Zvyšování úrokových sazeb je preferováno vzhledem ke stávající šestiprocentní inflaci, další zpřísnování peněžní politiky by však mohlo mít negativní dopad na bankovní sektor i kapitálové trhy. Autoři se pozastavují nad rozporuplností situace, kdy by ohlášení dočasného zmírnění peněžní politiky mohlo vyvolat jak uklidnění, tak nestabilitu v bankovním sektoru akciových trhů. O napjaté situaci svědčí i zvýšené tempo, kterým si banky u Fedu zajišťují dostatečnou likviditu. V závěru článku je srovnána současná situace v USA s politikou Evropské centrální banky.

E. Atzler, J. Blume, A. Cünnen, A. Dörner, M. Greive, J. Hildebrand, F. Holtermann, A. Kröner, K. Kort, J. Mallien, J. Münchrath, Y. Osman, S. Prange, S. Scheuer, N. Schimroszik, J. Trauthig, C. Wermke, F. Wiebe

Die Vertrauenskrise : Banken

Krise důvěry : banky

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 55 (17.3.2023), S. 46-51

Obsáhlý rozbor současné situace v bankovním sektoru, utvářené krachem Silicon Valley Bank, kauzou Credit Suisse a odlivem klientů Deutsche Bank a Commerzbank. Ve vybraných odhledech srovnává současnou situaci s bankovní krizí z r. 2008 a shrnuje vývoj záchranných a preventivních mechanismů a opatření s důrazem na Evropskou unii a USA. Dále rozebírá manévrovací prostor centrálních bank, současně zúžený nutností udržet stabilitu bankovního sektoru (zejm. prostřednictvím poskytnutí prostředků a mírnější zátěže v podobě úrokových sazeb) a peněžní politiky ve vztahu k inflaci (která si vyžaduje zpravidla opačný postup). Rekapituluje současné ztráty vybraných bank, přináší stručný přehled pojištění vkladů a věnuje se otázce investorů napříč spektrem stability odvětví (od fintechových startupů po nemovitosti). Závěrem se věnuje situaci v Německu.

Yasmin Osman

Digitaler Euro könnte kleinere Banken in Bedrängnis bringen

Digitální euro by mohlo přivést menší banky do potíží

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 47 (7.3.2023), S. 34

V důsledku chystaného zavedení digitálního eura by menší banky mohly upadnout do krize kapitálu, pokud by byl o digitální měnu dostatečný zájem. Průzkum mezi 714 bankami ukázal, že při limitu 3000 eur v digitální podobě by zákonnou kapitálovou rezervu udrželo pouze 56 bank, při limitu 500 eur by naopak zákonné povinnosti nedostálo pouze 18 bank. Článek se zabývá odbornou debatou ohledně limitu držené digitální měny jako prevence skokového odlivu kapitálu z bank, zejm. v krizových obdobích, a současně i otázkou poptávky po digitální měně jako takové. Průzkum probíhá v rámci dvouleté pokusné fáze, zahájené na podzim 2021, určené pro konkretizaci podoby užití digitálního eura. Bundesverband deutscher Banken (asociace komerčních bank v Německu) projekt digitálního eura podporuje, nicméně se staví značně kriticky k nedostatečným výsledkům testovací fáze a neurčitým definicím ECB, zejména v oblasti dopadu digitálního eura na funkci bankovního sektoru.

Leo Exuzidis, Jan Mallien, Frank Wiebe

EZB erhöht trotz Bankenkrise die Zinsen

ECB zvyšuje úrokovou sazbu i přes bankovní krizi

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 55 (17.3.2023), S. 32-33

Evropská centrální banka navzdory bankovní krizi zvýšila hlavní úrokovou sazbu na 3,5 % a diskontní sazbu na 3 %. Setrvává v původním kurzu zvyšování úrokových sazeb v souvislosti s inflační mírou; odklon by mohl být negativním signálem pro finanční trhy. Článek shrnuje diskusi o dalším zvýšení, která krok majoritně podporuje.

Andreas Kröner, Yasmin Osman

EZB untersucht Bank-Verbindungen : Finanzaufsicht

ECB přezkoumává bankovní vazby : finanční dohled

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 55 (17.3.2023), S. 23

Bankovní dozor při Evropské centrální bance spustil přezkoumání vazeb na Credit Suisse kvůli možnému riziku rozšíření bankovní krize. V souvislosti s propadem akcií banky Credit Suisse zaznamenaly akcie Deutsche Bank propad o 2 %, Commerzbank o 9 %. Německý bankovní sektor je i přes zátěž v podobě vyšších úrokových sazeb vůči současné krizi odolný, na přezkoumání rizik se však podílí i Bafin.

Carsten Volkery

EZB warnt vor Verwässerung der Basel-Regeln

ECB varuje před oslabováním basilejských kritérií

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 58 (22.3.2023), S. 34

Andrea Enria, předseda Rady dohledu Evropské centrální banky, požaduje striktnější regulaci evropských bank ve světle kauz Credit Suisse a Silicon Valley Bank. V rámci jednání Evropské komise

o bankovní reformě doporučuje neuvolňovat pravidla pro financování hypoték a zaměřit se na vlastní kapitálové rezervy bank, spolu s evropskou harmonizací pojištění vkladů. Riziko bankovní krize však v rámci EU považuje za malé.

Miroslav Majer

Hypoteční a realitní trh prošel zásadními změnami

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 1, s. 44-45

Komentář k vývoji českého hypotečního a realitního trhu v r. 2022 a pohled na faktory, které stojí za jeho turbulentním vývojem. Propad zájmu o hypotéky byl způsoben především rychle rostoucími úrokovými sazbami hypoték, které se z úrovně okolo tří procent na počátku r. 2022 zvedly na šest procent v listopadu. K zamrznutí poptávky po hypotečním financování přispěly rovněž obavy z budoucnosti spojené s inflací, cenami energií a ekonomickou recesí; projevila se také změna trendu u preferované doby fixace hypotéky. Na realitním trhu začaly po mnohaletém růstu ceny bytů a rodinných domů pozvolna klesat, zlevnily zatím pouze o jednotky procent. Ve druhé polovině r. 2022 byla patrná stagnace realitního trhu a výrazně ubylo kupujících. -- Podrobněji k situaci realitního trhu doplněného o regionální pohled viz s. 38-41.

Jakob Blume

Chronik eines Niedergangs : Credit Suisse

Kronika pádu Credit Suisse

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 56 (20.3.2023), S. 6-7

Přehledné shrnutí vývoje kauzy banky Credit Suisse. Článek rekapituluje události předcházející pádu banky, zmiňuje sérii článků Financial Times o nestandardních transakcích s fondem Greensill (počínaje r. 2020), přes jeho pád v r. 2021 a ztrátu Credit Suisse. Dále zmiňuje zapojení bývalého gruzínského premiéra Bidsina Ivanišviliho a případ jeho zpronevěřených vkladů, příchod Antonia Horta-Osório do dozorčí rady a konečně krizi likvidity koncem r. 2022, způsobenou pokračujícím propadem důvěryhodnosti banky.

Martin Arnold, Barney Jopson

Inflation bounces back in France and Spain

Inflace ve Francii a Španělsku se vrací zpět

Financial Times, Vol. 2023, No. 41260 (1.3.2023), p. 2

ECB signalizuje potřebu dalšího zvýšení úrokových sazeb o půl procentního bodu. Francouzské spotřebitelské ceny vzrostly v období do února o 7,2 %, což bylo způsobeno rychlejším růstem cen potravin a služeb, který byl nejvyšší od zavedení eura v r. 1999. Španělské spotřebitelské ceny v únoru také rostly, zrychlily na 6,1 % z lednových 5,9 % a překonaly očekávání poklesu na 5,5 %, přestože Madrid v lednu snížil zdanění základních potravin.

Martin Arnold, George Steer

Investors wary over ECB's shrinking bond holdings

Investoři ostražitě sledují snižování objemu dluhopisů držných ECB

Financial Times, Vol. 2023, No. 41269 (11.3.2023), p. 15

Investoři očekávají, že Evropská centrální banka letos v létě urychlí snižování své rozvahy. Posun ECB ke zpřísnění měnověpolitického postoje pravděpodobně zvýší náklady na vládní půjčky ve více zadlužených jihoevropských zemích. ECB v rámci svého programu nákupu aktiv (APP) od března nenahrazuje splatné cenné papíry každoměsíčně v hodnotě 15 mld. eur. Ty tvoří dvě třetiny z téměř 5 bilionů eur aktiv, které centrální banka nakoupila v rámci své dlouhodobé politiky kvantitativního uvolňování.

Roman Valihrač

Jsou kryptoměny opravdu passé?

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 1, s. 60-61

Rozhovor s odborníkem na investování do kryptoměn a spoluzakladatelem první české kryptoměnové burzy Coinmate o turbulentním vývoji kryptoměn, jejich očekávaném investičním vývoji a potenciálu. Jsou zmíněny změny v chování investorů, v regulaci kryptoměn a očekávání v souvislosti s výraznějším nástupem nových investičních nástrojů na bázi krypto/blockchainu nebo jiné nové technologie. Grafy ilustrují počet bitcoinů v oběhu a jeho inflaci, zhodnocení bitcoinu a zlata od r. 2019 a celkovou tržní kapitalizaci všech kryptoměn od r. 2014.

K návrhu zákona o trhu s nevýkonnými úvěry

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 4, s. ii (Aktualita)

V listopadu 2021 byla přijata evropská směrnice č. 2021/2167/EU o správcích úvěru a obchodnících s úvěry, která je unijní odezvou na nárůst problémových úvěrů potenciálně ohrožujících výkonnost bank. Má zajistit dostatečnou úroveň ochrany dlužníků při stanovení podmínek pro správce nevýkonného úvěru a obchodníky s úvěry, a tím podnítit rozvoj sekundárního trhu s těmito typy úvěrů. Cílem je rovněž odstranit překážky při převodu nevýkonného úvěru od banky na obchodníka s úvěry. Článek přináší informace o návrhu zákona o trhu s nevýkonnými úvěry v ČR, který transponuje směrnici do českého právního řádu. Navrhovaný zákon zavádí novou úpravu nakládání s nevýkonnými úvěry, na které doposud nebylo potřeba veřejnoprávní povolení, přičemž zahrnuje proces posouzení dlužníka před zahájením vymáhání nevýkonného spotřebitelského úvěru.

A. Kröner, Y. Osman, D. Schwarz, J. Blume, E. Atzler, I. Narat

Keine Ruhe nach der Rettung : Credit Suisse**Žádný klid po záchraně : Credit Suisse**

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 57 (21.3.2023), S. 4-5

Blíže k sanaci banky Credit Suisse a reakci evropského bankovního sektoru. I přes intervenci švýcarské centrální banky, která podpořila fúzi Credit Suisse s UBS částkou 100 miliard franků, došlo k úplné ztrátě dluhopisů AT1 v hodnotě 16 miliard franků, což se v rámci EU stalo jen jednou (španělská Banco Santander v r. 2017). Článek shrnuje postoje ECB a Bafinu k funkci AT1, mechanismu zavedenému po r. 2008. Ačkoli přenáší náklady za krach banky na věřitele a klienty, splňuje ochrannou funkci pro širší bankovní sektor. Odpis však vyvolal propad souvisejících akciových indexů a akcií mj. Deutsche Bank a Commerzbank, i když byla jejich spoluúčasť na ATM1 Credit Suisse minimální.

Astrid Dörner, Martin Greive, Jan Hildebrand, Andreas Kröner, Michael Maisch, Jens Münchrath, Julian Olk, Yasmin Osman, Carsten Volkery

Kredit verspielt : Bankenkrise**Ztracený kredit : bankovní krize**

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 60 (24.3.2023), S. 44-47

Blíže pohled na debatu mezi představiteli bankovního sektoru a resortů financí o dalším směřování německé bankovní politiky ve světle bankovní krize a státní sanace Credit Suisse. Jako přední symptomatický problém v případě Credit Suisse vyvstala skutečnost, že bankovní zisky jsou privatizovány, zatímco ztráty kolektivizovány. Článek se podrobně věnuje čtyřem oblastem, které jsou klíčové pro další řešení obdobných krizových situací (bezpečná výše vlastního kapitálu bank, nakládání se státními dluhopisy v držení bank, oddělení investičních a obchodních bank a Edinburským reformám). Ačkoli je tematickým těžištěm článku Německo, včetně výtek vůči balíčku Basel III a jeho budoucím reformám, zohledňuje článek situaci ve Švýcarsku, Velké Británii, EU a USA.

Michael Hüther

Krise ist auch ein emotionales Produkt**Krise je i výsledkem emocí**

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 62 (28.3.2023), S. 20

M. Hüther, ředitel IW (Institut der deutschen Wirtschaft) ve svém komentáři srovnává mentalitu řešení bankovní krize v r. 2007 a současné situace v bankovním sektoru. Blíže se věnuje vztahu peněžní politiky centrálních bank, stabilitě bankovního sektoru pod zvýšeným tlakem a mechanismu reakcí finančních a akciových trhů. Uvádí příklady z USA (Silicon Valley Bank), Velké Británie (Bank of England) a Švýcarska (Credit Suisse, resp. UBS).

Astrid Dörner

Kryptowelt im Sog der Bankenkrise**Svět kryptoměn ve víru bankovní krize**

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 51 (13.3.2023), S. 5

Propad banky SVB ovlivňuje i trh s kryptoměnami. Společnost Circle, nabízející stablecoin USDC, patří k předním klientům banky SVB s vklady okolo 3,3 miliardy USD. Ačkoli Circle nevydal konkrétní prohlášení o vlivu krachu banky na aktiva, držitelé stablecoinu USDC jej začali hromadně měnit za

dolar, čímž stablecoin ztratil svou návaznost na jeho kurz a propadl se pod 90 centů. Burza Coinbase přechodně pozastavila možnost směny USDC za dolar. Firma Circle, která stejně jako SVB drží přes 80 % rezerv v krátkodobých amerických státních dluhopisech, požaduje vládní plán záchrany Silicon Valley Bank.

A. Kröner, J. Mallien, D. Schwarz, C. Volkery

Lagarde kämpft gegen Vertrauensverlust : Banken

Lagardeová bojuje proti ztrátě důvěry : banky

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 57 (21.3.2023), S. 5

Prezidentka Evropské centrální banky Ch. Lagardeová kvůli krachu Credit Suisse vystoupila v Evropském parlamentu, kde vyjádřila důvěru v evropský bankovní systém a jeho dostatečnou likviditu. Zdůraznila také škálu opatření, které má ECB k dispozici, nicméně se nechystá zavádět nová opatření. Článek srovnává postoj ECB s Fedem, který umožňuje doplnit chybějící likviditu přímo u něj; autoři článku pokládají obdobný krok u ECB za krajně nepravděpodobný. Prostor pro reakci poskytuje adaptace programu Basel-IV, v jehož rámci je možné prosadit striktnější podmínky pro vlastní kapitál bank.

J. Blume, A. Dörner, M. Maisch

Notenbankhilfe stoppt Kursverluste der Credit Suisse

Pomoc centrální banky zastavila propad kurzu Credit Suisse

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 55 (17.3.2023), S. 22-23

Švýcarská národní banka poskytla bance Credit Suisse prostředky likvidity o objemu až 50 miliard švýcarských franků, aby zmírnila propad cen akcií této banky a udržela stabilitu domácího bankovního sektoru.

Laura Noonan

Regulator hits at EU banks after quarter break diversity rules

Regulátor udeřil na banky v EU poté, co čtvrtina z nich porušila pravidla diverzity

Financial Times, Vol. 2023, No. 41266 (8.3.2023), p. 2

Evropský orgán pro bankovníctví (EBA), který stanovuje soubor pravidel prosazovaných Evropskou centrální bankou a vnitrostátními orgány dohledu, upozornil, že 27 % z téměř 800 prověřovaných evropských bank a investičních společností stále nevytvořilo podmínky pro politiku diverzity, která se stala zákonným požadavkem téměř před deseti lety. Zpráva EBA rovněž mapuje pomalý pokrok bank a investičních společností ve zlepšování diverzity jejich vrcholového managementu a dozorčích rad, které jsou stále téměř ze 75 % tvořeny muži, a i nadále odměňují muže více než ženy.

Leonidas Exuzidis, Jan Mallien

Rekord bei der Kerninflation

Rekord v jádrové inflaci

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 45 (3.3.2023), S. 30-31

Jádrová inflace v eurozóně dosáhla v únoru výše 5,6 %, nejvyšší hodnoty za dobu existence měnové unie. Článek obecně shrnuje vývoj inflace v eurozóně a přední faktory jejího růstu, růst úrokových sazeb a blíže se věnuje reakcím akciových trhů, zejména v ohledu na rostoucí výnosy z dluhopisů (rendita německých dluhopisů vzrostla na 2,7 %, amerických z 3,4 % na více než 4 %). Závěr článku se věnuje postoji ECB, jejíž představitelé (mj. Philip Lane) zastávají názor, že předním inflačním faktorem nadcházejících let bude výše platů a mezd. Cituje i prezidenta Deutsche Bundesbank J. Nagela, zastávajícího rigidní peněžní politiky v eurozóně. ECB v čele s Ch. Lagardeovou očekává kulminaci jádrové inflace v létě 2023, hodlá však podniknout další kroky v linii dosavadní peněžní politiky (tj. navyšování úrokových sazeb).

Astrid Dörner

Silicon Valley Bank wird verkauft

Silicon Valley Bank je prodána

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 62 (28.3.2023), S. 35

Regionální banka First Citizens převezme valnou část zkrachovalé Silicon Valley Bank. FC se stala držitelem aktiv v hodnotě 110 miliard dolarů, vkladů v hodnotě 56 miliard USD a pohledávek o objemu 76 miliard. FC převzala v kooperaci s FDIC (Federal Deposit Insurance Corporation) v průběhu bankovní krize více než 20 bank. Odkup Silicon Valley Bank se projevilo uklidněním amerických finančních trhů, zejm. v oblasti bankovních aktiv.

Alejandro Almeida, Antonio A. Golpe, Juan Manuel Martín, José Carlos Vides

The effect of the U.S. quantitative easing on the term structure : a spatial panel model approach
Vliv kvantitativního uvolňování v USA na časovou strukturu : přístup založený na prostorovém panelovém modelu

Finance a úvěr, Vol. 73, (2023) No. 1, p. 2-23

Ve studii jsou za použití prostorového modelu sledovány změny základní úrokové sazby a posuzována citlivost jejich časové struktury na změny sazeb s ohledem na program kvantitativního uvolňování (QE), před a po zavedení tohoto programu. Výsledky nejprve naznačují existenci přelévání mezi různými splatnostmi dluhopisů. Po zavedení QE měnová politika ovlivňuje úrokové sazby delší dobu a vliv sazby federálních fondů na konstantní sazby státní pokladny se změní. Zjištění mohou naznačovat, že Fed bude disponovat větší možností kontroly časové struktury a účinnějším transmisioním mechanismem. Výsledky mají významné důsledky pro tvůrce měnové politiky a účinnost měnové politiky uplatňované Fedem. - Poznámky.

Astrid Dörner

USA könnten weitere Einlagen von Bankkunden garantieren : Bankenrettung
USA by mohly ručit za další vklady bankovních klientů : záchrana bank

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 58 (22.3.2023), S. 35

Americká ministryně financí J. Yellenová uvedla, že resort zvažuje možnost rozšířené státní garance bankovních vkladů v případě nutnosti. V současnosti jsou garantovány vklady do 250 000 USD na osobu a banku, paralelně se systémem pojištění vkladů FDIC. Sdružení středně velkých amerických bank (MBCA) předložilo návrh, podle něhož by pojištění FDIC dva roky kompletně krylo vklady bank střední velikosti. Článek dále shrnuje diskusi o různých podobách pojištění a garance vkladů s cílem předejít bleskovému odlivu hotovosti jako v případě Silicon Valley Bank, a v důsledku širšímu poškození bankovního sektoru.

Dana Heide

Wie Peking die Finanzarchitektur verändert
Jak Peking mění finanční architekturu

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 62 (28.3.2023), S. 13

Blíže k analýze IfW (Institut für Wirtschaftsforschung) zabývající se politikou Pekingů v oblasti financování bank, a to jak na domácí půdě, tak v mezinárodním měřítku s politickým podtextem. Ačkoli je přes 60 % čínských půjček zahraničním věřitelům ohroženo rizikem nesplácení, stát drží vedoucí postavení při financování a sanaci bank. V mezinárodním měřítku je stát jako věřitel bank prostředkem vlivové politiky v obdobném duchu, v jakém byla založena převážně neúspěšná iniciativa Pás a stezka.

Christian Wermke

Wie robust sind Italiens Geldhäuser?
Nakolik robustní jsou italské bankovní domy?

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 56 (20.3.2023), S. 35

Bližší pohled na současný stav italského bankovního sektoru. Podle ministra financí G. Giorgettiho je tamní bankovní sektor stabilní, což potvrzuje i autor článku odkazem na Liquidity Coverage Ratio (LCR, objem krátkodobých prostředků likvidity). Podle stanov Basel III, které LCR definují, se pohybují největší italské banky Banco BPM, BPER a Intesa Saopaulo nad evropským průměrem. Zranitelným místem italských bank je však vysoký podíl držených státních dluhopisů. Růst úrokových sazeb pak staví vládu pod rostoucí tlak, kdy na prostředky pojištění vkladů vynaloží 20 miliard eur (4,3 % HDP).

Delphine Strauss

Will wage deals prolong inflation?
Prodlouží mzdové dohody inflaci?

Financial Times, Vol. 2023, No. 41261 (2.3.2023), p. 15

Článek se věnuje současné situaci, které čelí centrální banky na obou stranách Atlantiku. V této souvislosti se tvůrce měnové politiky obávají, že růst mezd bude příliš silný na to, aby se inflace trvale přiblížila jejich dvouprocentním cílům - vzhledem k tomu, že zatím nedošlo k výraznějšímu zvýšení produktivity práce. Hlavním faktorem růstu cen bude v příštích letech mzdová inflace, která se potenciálně může změnit v mzdově-cenovou spirálu.

Ozan Demircan

Zentralbank belässt Zins bei 8,5 Prozent : Türkei

Centrální banka ponechává hlavní úrokovou sazbu na 8,5 % : Turecko

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 60 (24.3.2023), S. 32

Turecká centrální banka přestala snižovat úrokové sazby kvůli hospodářským dopadům zemětřesení v letošním březnu, zejména v souvislosti se stimulací domácí poptávky. Hlavní úroková sazba je tak v současnosti na hodnotě 8,5 %. Turecko se dlouhodobě potýká s vysokou inflací (55 % ke konci letošního února), nicméně centrální banka ke snížení úrokové sazby sáhla již v r. 2022, kdy proběhlo snížení ze 14 % na 9 %.

Melanie Bergermann, Malte Fischer, Julian Heissler, Matthias Hohensee, Michael Kroker, Theresa Rauffmann, Anton Riedl, Dieter Schnaas, Hendrik Varnholt, Sascha Zastiral, Lukas Zdrzalek

Zinsbeben

Úrokové zemětřesení

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 12, S. 14-21

Silicon Valley Bank zkrachovala a otrásla finančním světem. Je to předzvěst, že opožděné zvýšení úrokových sazeb a opuštění politiky levných peněz otřese dalšími bankami. Pokud se kvůli tomu centrální banky zhroutí, hrozí dlouhé období vysoké devalvace měny.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 31, (2023) č. 3

V Americe padly banky pro bohaté a start-upy - Silicon Valley Bank (s. 6); Banky a municipality? Významné partnerství ovlivněné novými trendy (s. 10-13); Dopad vyšších úroků na strukturu bankovních depozit a na modelování depozitních produktů (s. 18-19); Změny v předkládání informací ČNB aneb co nového v regulaci (s. 20); Evropská digitální identita: jak může pomoci finančním společnostem? (s. 21); Evropské banky loni výrazně vydělaly. Nedostatkem likvidity také netrpí (s. 28-29); Stát hledá cesty, jak zkrátit vysoké dluhy, jednou z nich může být zvýšení daně z nemovitostí (s. 30-31); Dneska za correnty, zítra jen za koruny. Virtuální měna pomáhá nakopnou ekonomiku - projekt Correny (s. 32-33); Přinesou banky do Česka dostupné bydlení? Vypadá to, že ano - Česká spořitelna a nájemní bydlení (s. 36-37); IFRS 17 přinesie do slovenského poist'ovníctva zásadné zmeny (s. 44-46); SME se dostávají do popředí. Jejich segmentace je ale oříšek (s. 48-49).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Robert Habeck ; rozhovor vedli Cordula Tutt, Max Haerder

"Wir sind mega stark"

"Jsme mimořádně silní"

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 10, S. 14-21

Rozhovor s vicekancléřem strany Zelených a německým spolkovým ministrem hospodářství R. Habeckem o válce na Ukrajině, Německu jako místu pro podnikání a koaličním boji s FDP. Ať už jde o přelomové období, nebo o energetický obrat: Habeck si nemyslí, že by Německo mělo hospodářsky slábnout. Chce se podílet na rozhodování o tom, jaká výroba se má uskutečnit v jeho zemi, a tlumí naděje průmyslu na zastropování cen elektřiny.

Sabine Gusbeth

China plant mit weniger Wachstum

Čína počítá s menším růstem

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 46 (6.3.2023), S. 6-7

Na každoročním zasedání parlamentu Čína uvedla, že počítá s nižším hospodářským růstem oproti původně avizovanému cíli 5,5 %. Po loňském 3% růstu je nyní stanoven cíl ve výši 5 % růstu HDP, nicméně s výrazně zvýšenými náklady na obranu a zbrojení (7,2 %). Článek také komentuje mezinárodněpolitický kontext sjezdu čínského parlamentu i rozpočtových priorit, zejména v kontextu války na Ukrajině, čínských vztahů s Ruskem a zhoršenými vztahy s Tchaj-Wanem. -- K tématu viz také komentář N. Bastian na s. 17.

Titan Alon, Minki Kim, David Lagakos, Mitchell Van Vuren

Macroeconomic effects of covid-19 across the world income distribution

Makroekonomické dopady pandemie covid-19 napříč světovým rozdělením příjmů

IMF Economic Review, Vol. 71, (2023) No. 1, p. 99-147

Ačkoli pandemie koronaviru postihla všechny země, škody se po světě značně lišily. Článek zkoumá, jak se makroekonomické důsledky pandemie odlišují v zemích členěných dle rozdělení příjmů, a poskytuje vysvětlení, proč rozvíjející se trhy dopadly v průměru hůře než vyspělé ekonomiky a země s nízkými příjmy. Makroekonomické dopady pandemie byly nejzávažnější pro rozvíjející se tržní ekonomiky, které si vedly špatně kvůli vysokému podílu osob v zaměstnáních vyžadujících sociální interakce a nízké úrovni veřejných transferů, což vede ekonomicky zranitelné domácnosti k tomu, aby pokračovaly v práci na trhu. Situace v nízkopříjmových zemích byla relativně lepší zejména díky mladšímu obyvatelstvu, které je méně náchylné k nemocem, a větším zemědělským odvětvím, která vyžadují méně sociálních interakcí. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky tematicky zaměřeného čísla "Toward an Inclusive and Resilient Recovery".

Bert Losse, Ernst Trummer

Putins zerbröselnde Ökonomie

Putinova hroutící se ekonomika

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 9, S. 38-39

Ruská ekonomika se nezhroutila ani rok po invazi na Ukrajinu. Nedostatek pracovních sil způsobený válkou a demografickým vývojem však snižuje její růstový potenciál. Reakcí režimu je více nucených prací vězňů.

Christoph Herwartz

Strommarktreform der EU bremst Investitionen

Reforma evropského trhu s elektřinou brzdí investice

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 49 (9.3.2023), S. 10

Předběžný návrh zákona, zpracovávaný Evropskou komisí, chystá regulaci trhu s elektřinou pomocí preferencí dlouhodobých smluv a zjednodušením státní podpory na úrovni členských zemí. Podnikatelé v oboru však varují před přílišnými zásahy do tržního prostředí, které by mohly mít destabilizující efekt, a v konečném důsledku by mohly v rámci zamýšlené povinné ochrany proti cenovým výkyvům cenu elektřiny dlouhodobě udržet ve zvýšené hladině. Článek stručně shrnuje současnou reakci trhu s elektřinou na chystaný zákon, souvislost s programem PPA (Power Purchase Agreement) a širší kontext energetického sektoru, včetně role obnovitelných zdrojů.

Max Haerder, Sonja Álvarez, Alexander Busch, Max Biederbeck-Ketterer, Jörn Petring, Silke Wettach

Vier zerrinnt

Čtyřka se rozpadá

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 9, S. 26-30

Země skupiny BRIC - Brazílie, Rusko, Indie a Čína - byly kdysi nadějí světové ekonomiky. Dnes však Rusové vedou svou agresivní válku v rozporu s mezinárodním právem, kterou více či méně otevřeně sponzoruje Peking. Brazílie a Indie naproti tomu střízlivě a chladně zkoumají možnosti, které jim tato fáze změn a převratů ve světové politice nabízí. Západ včetně Německa tápe ve strategii.

Lars P. Feld

Zeitenwende in der Wirtschafts- und Finanzpolitik

Změna éry v hospodářské a finanční politice

Monatsbericht des BMF, Jg. 2023, Nr. 2, S. 18-21

Esej zevrubně reflektuje obrat v mezinárodní politice, zejména její hospodářské a finanční stránce, v souvislosti s proměnou dosavadní dlouhodobé mezinárodní situace v důsledku ruského útoku na Ukrajinu. Současně se blíže věnuje proměně role Německa v rámci Evropské unie, G7, vztahům s Čínou a novým výzvám, které z proměny situace plynou.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Hospodářské noviny

Sv. 67, (2023) č. 50 (10.3.2023)

Česko do roku 2040: jaderná velmoc a dovoz desetiny spotřeby elektřiny: stát se chystá na masivní výstavbu nových jaderných bloků. Ani tyto ambiciózní plány ovšem nemusí Česku zajistit dostatek elektřiny po odchodu od uhlí - nová Státní energetická koncepce (s. 1-2); Není žádná naděje, že bychom dokázali uhlí do roku 2030 nahradit - rozhovor s M. Macenauerem z poradenské společnosti EGÚ Brno (s. 7); Navrhované změny v energetice by Česku měly vyhovovat - návrh na novou podobu trhu s elektřinou v EU (s. 12); Česko se řítí proti rozpočtové zdi. A parlament ještě šlape na plyn - komentář (s. 14).

Informatika. Počítače

Dana Heide, Moritz Koch, Dietmar Neuerer, Philipp Alvares de Souza Soares

Berlin plant Huawei-Verbot

Berlín chystá zákaz společnosti Huawei

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 47 (7.3.2023), S. 1, 4

Německá spolková vláda plánuje vyřadit zařízení firmy Huawei z kritické i ostatní datové infrastruktury a zakázat další participace firmy na německé datové infrastruktuře z bezpečnostních důvodů. V současnosti probíhá řešení právní stránky vyřazení Huawei z již stávající infrastruktury a finančních nákladů, kdy firmy, nucené vyřadit technologie z užití, mohou spolkovou vládu žalovat o náhradu škody.

Cristina Criddle, Hannah Murphy, Demetri Sevastopulo

TikTok's race to avoid a ban

TikToku bojuje, aby se vyhnul zakazu

Financial Times, Vol. 2023, No. 41263 (4.3.2023), p. 6

Populární čínská aplikace TikTok čelí v Severní Americe a Evropě novým omezením a výzvám zákonodárců, aby byla zakázána. Nyní musí přesvědčit svět, že není nástrojem Pekingu. V současné době ji používá více než miliarda uživatelů na celém světě a je součástí kultury celé generace mladých. Příjmy TikToku se odhadují na více než 10 miliard dolarů. Přesto vlády v Severní Americe a Evropě zavádějí nová omezení a zvažují úplný zákaz používání aplikace kvůli obavám, že by mohla být využívána ke shromažďování údajů ve prospěch čínského státu.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

S. Gusbeth, D. Heide, M. Koch, M. Müller

Bollwerk gegen den Westen : Russisch-chinesische Beziehungen

Hradba proti západu : rusko-čínské vztahy

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 57 (21.3.2023), S. 8-9

Shrnutí třídní návštěvy čínského prezidenta Si Ťin-Pchinga v Moskvě. Státní návštěva se velmi obecně věnovala řešení války na Ukrajině, autoři zdůrazňují obavu mezinárodního společenství z čínského tlaku na Ukrajinu k uzavření příměří za nevýhodných podmínek. Kromě definice podmínek čínského odkupu ruského plynu byla nejviditelnějším výstupem shoda na společných geopolitických cílech, s USA jako primárním protivníkem (ačkoli nebyly Spojené státy přímo zmíněny). Autoři poukazují na proměnu vzájemných vztahů Číny a Ruska od období SSSR.

Bulldozing to victory

Dotlačeni k vítězství

The Economist, Vol. 446, (2023) No. 9336, p. 21

Příspěvek popisuje vyjednávání mezi Evropskou unií a Velkou Británií o podmínkách jejího odchodu z EU ("brexitu"). Evropská unie z jednání navzdory deklarovaným ambicím Velké Británie vzešla jako vítězná strana. Příčinou byla kromě nestabilní politické situace ve Velké Británii zejména vyjednávací schopnost EU. Evropská unie usilovala o to, aby brexit posloužil jako "exemplární případ" - aby odradil

další země, které by o odchod z EU také projevíly zájem. Do budoucna se však očekává zlepšení ochladlých vztahů, což dokládá i únorová dohoda o tzv. severoirském protokolu mezi U. von der Leyen a R. Sunakem.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Falk Bräuning, Viacheslav Sheremirov

The transmission mechanisms of international business cycles : international trade and the foreign effects of US monetary policy

Transmisní mechanismy mezinárodních hospodářských cyklů : mezinárodní obchod a zahraniční dopady měnové politiky USA

IMF Economic Review, Vol. 71, (2023) No. 1, p. 300-325

Článek studuje kanály, kterými se šoky z jedné země přenášejí do globální ekonomiky. Autoři dokumentují významné účinky měnových šoků z USA na produkci, úrokové sazby a obchodní toky ve velkém panelu zemí. Zjistili také značnou heterogenitu v reakcích zahraniční produkce v závislosti na mezinárodním obchodu. Výsledky ukazují, že zpřísnující měnové šoky v USA snižují zahraniční produkci, přičemž účinky jsou různorodé v závislosti na charakteristikách země. Tyto vedlejší účinky jsou větší v zemích, které jsou relativně otevřenější obchodu. Měnové šoky vyvolávají významné nepřímé účinky, které se šíří sítí bilaterálních obchodních vazeb. - Poznámky.

Podnik a podnikání

Josef Pravec

ESG reporting dopadne na všechny, parametry zpráv Evropská unie ladí

Právní rádce, Sv. 31, (2023) č. 3, s. 6-9

Příspěvek se zaměřuje na požadavky Evropské komise v oblasti podávání zpráv ESG dle obecné směrnice CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Konkrétní standardy a povinnosti, tedy co přesně se musí vykazovat a v jakém rozsahu, budou teprve vydány formou tzv. delegovaných aktů, jejich zveřejnění se očekává v létě 2023. Spolu s obecnými požadavky se připravují sektorové standardy, které míří na podniky z oborů, které jsou klíčové pro zelenou transformaci ekonomiky (zemědělství a rybolov, výroba potravin a nápojů, výroba textilu a obuvi, doprava, energetika a těžební průmysl). Autor přehledně shrnuje, o čem EK uloží firmám v ESG reportech informovat, od kdy a kdo bude reporty předkládat a nastiňuje další vývoj požadavků na nefinanční informace z oblasti ekologické a sociální udržitelnosti na evropské úrovni. -- Související rozhovor na s. 10-11, k ESG financování viz s. 12-13 a příspěvek v čas. Profi poradenství & finance č. 1/2023, s. 32-33.

Richard Milne

The start-up charging Europe's battery ambitions

Start-up nabíjí evropské ambice v oblasti baterií

Financial Times, Vol. 2023, No. 41272 (15.3.2023), p. 17

Továrna, kterou staví švédský start-up Northvolt na severu Švédska, bude mít rozlohu jako 70 fotbalových hřišť. Start-up se zaměřuje na jeden z nejvýznamnějších průmyslových projektů v Evropě: první domácí gigafactory na výrobu baterií do elektroautomobilů. Northvolt zatím dokázal, že se jeho kritici mýlili. Továrna je již částečně v provozu a chrlí baterie, i když výstavba dále pokračuje s cílem zvýšit objem výroby. S bankéři jedná o vstupu na burzu s oceněním kolem 20 miliard dolarů, pravděpodobně v příštím roce.

Stephen Foley, Michal O' Dwyer

To split or not to split: EY confronts the question

Rozdělit či nerozdělit: EY stojí před otázkou

Financial Times, Vol. 2023, No. 41265 (7.3.2023), p. 17

Předseda celosvětového představenstva účetní a poradenské společnosti EY Carmine Di Sibio představil plán, interně známý jako Projekt Everest, na rozdělení této společnosti. Počítá se s oddělením poradenské části od auditorské, což by výrazně ovlivnilo podobu profese společností Velké čtyřky. Klesající hodnocení firmy EY však změnilo situaci a někteří vedoucí partneři již nejsou o úspěchu plánu přesvědčeni. -- Více k plánu na rozdělení EY viz FT z 11.3.2023, s. 14.

Richard Milne, Patricia Nilsson, Peter Campbell

VW puts European battery plant on hold as it seeks €10bn of US support

VW pozastavil výstavbu evropského závodu na výrobu baterií, protože usiluje o podporu z USA ve výši 10 miliard eur

Financial Times, Vol. 2023, No. 41267 (9.3.2023), p. 1

Volkswagen odkládá plánovanou výstavbu továrny na výrobu baterií do elektroautomobilů ve východní Evropě a upřednostňuje podobný závod v Severní Americe poté, co odhadl, že by mohl získat 10 miliard eur z amerických pobídek. Toto rozhodnutí je nejnovějším důsledkem balíčku dotací a daňových pobídek (IRA) v předpokládané výši 369 miliard dolarů, který prezident Biden připravil pro zelené technologie a který láká evropské společnosti do USA. -- K tématu viz také HN č. 65/2023 (31.3.2023), s. 2.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Pojistný trh roste, ale jen zdánlivě : posilování neživotního pojištění je i nadále intenzivnější

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 2, s. 40-42

Souhrnný pohled na situaci českého pojistného trhu ke konci r. 2022, také v porovnání s předchozím obdobím. Je zdůrazněno, že po započtení inflace se ukázal významný pokles trhu (celkově 8 %, ŽP 11,8 % a NŽP 6,1 %). Celkový objem produkce životního pojištění roste, nicméně posilování neživotního pojištění je i nadále intenzivnější. V souvislosti s tím, že se reálný a nominální růst předepsaného pojistného výrazně rozcházejí, nemusí být v dlouhodobém měřítku dostatečný na pokrytí rostoucích škod a závazků. Grafy ukazují porovnání vývoje předepsaného smluvního pojištění v období 2018-2022, podíl pojišťoven na celkovém předepsaném pojistném (v životním i neživotním pojištění) a podíl vybraných položek NŽP podle předepsaného pojistného.

Michael Kelwig, Gerd Ringwald

Teuerungsanpassung der Betriebsrenten im Jahr 2023 : Anstieg von Lebenshaltungskosten und Nettoeinkommen im Zeitraum 2020/2023 bzw. ab Rentenbeginn

Dorovnání míry inflace u podnikových důchodů v roce 2023 : nárůst životních nákladů a čistého příjmu v období let 2020/2023 resp. od počátku důchodu

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 10, S. 579-584

Pokud zaměstnavatel v Německu přislíbí svému zaměstnanci pravidelné dávky v rámci zaměstnaneckého penzijního systému, je obecně povinen podle § 16 odst. 1 zákona o zaměstnaneckých penzích (BetrAVG) každé tři roky přezkoumat úpravu těchto dávek na základě míry inflace. Článek pojednává o platných oceňovacích standardech a vysvětluje je. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Zlé časy penzijních fondů

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 1, s. 52-53

Pohled na dopady inflačních tlaků, růstu výdajů na energie, snižování hodnoty nemovitostí a zdražování hypoték na finanční chování domácností se zaměřením na spoření na důchod. Článek uvádí, že za tři čtvrtletí r. 2022 vzrostl počet účastníků v doplňkovém penzijním spoření o 133 tisíc, v novém systému DPS je celkem již 1,6 milionu účastníků. Upozorňuje na kampaň Asociace penzijních společností ČR, která má motivovat účastníky starého systému penzijního připojištění k přestupu do vyvážených či dynamických fondů nového penzijního systému. Tabulka dokládá výkonnost účastnických fondů v ČR mezi lety 2019 až 2022, graf ukazuje zhodnocení jednotlivých typů fondů DPS v období 2019-2022.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Bringing down the house : the US economy

Situace na trhu s nemovitostmi v USA : americká ekonomika

The Economist, Vol. 446, (2023) No. 9336, p. 57-58

Rozbor situace na trhu s bydlením v USA. Trh s nemovitostmi, který jako jeden z prvních a největších sektorů reaguje na zpřísněnou měnovou politiku americké centrální banky, slouží jako ukazatel výkonnosti ekonomiky v podmínkách rostoucích úrokových sazeb. Nejprve aktivita na trhu s bydlením opadla, nyní se však objevují náznaky oživení, což podnítilo obavy z nedostatečného účinku vyšších

sazeb. V příspěvku jsou analyzovány příčiny tohoto oživení (mj. pobídky nabízené developery) a to, zda je toto oživení do budoucna udržitelné. Zdá se, že trh s nemovitostmi v USA se zatím nepodařilo "resetovat", jak by si přál J. Powell, předseda Rady guvernérů americké centrální banky. Pokles investic do výstavby bydlení zároveň naznačuje, že by se mohla blížit recese.

Daniela Šustrová

Co nového přinesla třetí novela katastrální vyhlášky

Bulletin advokacie, Sv. 2023, č. 1-2, s. 35-36

Dne 23. listopadu 2022 byla publikována vyhláška č. 346/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o třetí novelu katastrální vyhlášky, která je tentokrát poměrně rozsáhlá. Článek se věnuje nejvýznamějším změnám, se kterými se lze v praxi setkat (rozšíření katalogu upozornění; na základě jaké listiny lze zapsat vlastnické právo státu k nemovitosti, na kterou se pohlíží jako na opuštěnou; výmaz starých předkupních a obdobných věcných práv; výmaz obsolentní poznámky ex officio, aj.). - Poznámky.

Jiří Soukup

Faktická a právní rizika koupě nemovitosti

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 3, s. 31-33

V článku jsou přehledně shrnuty faktory, které by potenciální kupci investiční nemovitosti měli zohlednit ve svém rozhodování a snížit tak rizika s koupí nemovitosti spojená. Jedná se především o test ceny, test kvality, výběr lokality, náklady spojené s vlastnictvím, kontrola faktických i právních vad a omezení, vymezení účelu koupě, způsob financování, realizace koupě a smluvní dokumentace i daňové hledisko. Autor zdůrazňuje, že dle povahy a účelu kupované nemovitosti je vhodné zvážit postupné zapojení odborníků pro technické a stavební posouzení, předběžné právní posouzení, kompletní smluvní dokumentace a posouzení daňových otázek. - Poznámky.

Rok 2022 na realitním trhu

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 2, s. 12-14

Shrnutí vývoje cen na trhu s nemovitostmi v České republice v r. 2022. Článek upozorňuje na výraznější propad realizovaných cen bytů i domů za poslední půlrok, na kulminaci cen bytů v březnu 2022 (průměrná cena za metr čtvereční dosáhla 78.700 Kč) a na nejvyšší ceny domů v květnu 2022 (39.645 Kč za metr čtvereční). Z dat je dále patrné, že dlouhodobě klesá počet prodejů, s tím souvisí nárůst počtu nabízených bytů o 87 %. Výše nájmu rostla až do třetího čtvrtletí loňského roku, vývoj počtu nabídek na pronájem se po velkém propadu v dubnu 2022 pomalu stabilizuje. -- Více k trhu s bydlením v r. 2022 na s. 36-37.

Albert Bradáč, Petr Polák

Změny předpisů pro oceňování věcí nemovitých od 1. ledna 2023

Soudní inženýrství, Sv. 33, (2022) č. 3-4, s. 90-99

V článku jsou uvedeny a komentovány změny v oceňování nemovitostí, které přináší novela č. 424/2021 Sb. oceňovací vyhlášky č. 441/2013 Sb. k 1. lednu 2023. Místy jsou použity výňatky z důvodové zprávy MF ČR. - Poznámky.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Andrea Nahles ; rozhovor vedli Konrad Fischer, Florian Kistler

"Ich will nicht über Schulen jammern"

"Nechci si stěžovat na školy"

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 12, S. 26-29

Rozhovor s A. Nahlesovou, šéfkou Spolkové agentury práce, o menším nedostatku kvalifikovaných pracovníků, učňovském školství, reformě kurzarbeitu, začleňování uprchlíků na německý pracovní trh, stabilních příspěvcích a o konci nezaměstnanosti.

Bert Losse

Alle Räder stehen still, wenn...

Všechna kola se zastaví, když...

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 11, S. 38-39

Platové požadavky a stávky ve veřejném sektoru v Německu ukazují na nebývale vysoké mzdové vyrovnání. To zaměstnance těší, ale vyvolává vedlejší hospodářské škody: vyšší daně a poplatky, pokles investic a rostoucí riziko mzdově-cenové spirály.

Karin Finkensteller, Florian Kistler, Niklas Hoyer

Es gibt noch viel zu tun

Ještě je třeba udělat mnoho práce

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 11, S. 14-21

Němci by měli pracovat déle, protože se projevuje nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Politici vyzývají boomery, aby pracovali do vyššího věku, ale ekonomika je posílá do předčasného důchodu s bohatou odměnou. Mnozí starší kvalifikovaní pracovníci odcházejí do důchodu příliš brzy. Článek se zabývá hledáním cest ke spokojenému pracovnímu životu pro generaci nad 60 let.

Wolfgang Kleinebrink

Kollektive Möglichkeiten zur Beschäftigungssicherung beim "staatlichen" Bündnis zur Energiepreislösung : Nutzung der rechtlichen Überlegungen aus den betrieblichen Bündnissen für Arbeit

Kolektivní možnosti zajištění zaměstnanosti ve "státním" spolku pro brzdění cen energií : využití právních úvah z podnikových spolků pro práci

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 9, S. 516-524

Nová právní úprava v Německu ukládá podnikům, aby se buď kolektivně dohodly na ochraně zaměstnanosti, nebo ji samy garantovaly, pokud v souvislosti s energetickou cenovou brzdou obdrží finanční podporu, která přesáhne určitou finanční hranici. Při koncipování kolektivních záruk zaměstnanosti lze využít právní úvahy z podnikových aliancí. - Poznámky.

Martin Fassmann

Opravdu si Češi nezaslouží vyšší mzdy?

Sondy, Sv. 2023, č. 1, s. 11-15

Autor zvažuje, co zapříčinilo jedno z nejnižších finančních ohodnocení práce, které přetrvává v České republice ve srovnání s ostatními státy EU. Zvažuje mzdový růst od r. 1991 a změny v měnové a mzdové oblasti v době ekonomické transformace, kdy došlo k výraznému podhodnocení mezd vůči produktivitě práce. České nominální mzdy se ocitly (v kurzovém přepočtu) na úrovni zlomků mzdových úrovní západní Evropy. K výraznému poklesu kupní síly českých mezd však došlo i na domácím trhu, nastavená úroveň nízkých mezd v ČR byla podporována dalšími opatřeními, jejichž úkolem bylo brzdit mzdový růst a udržovat mzdy na konkurenceschopné úrovni. Autor zvažuje dlouhodobé dopady tohoto mzdového vývoje, smysl politiky levné práce a upozorňuje na udržování modelu nízkonákladové ekonomiky opřené o velmi nízký podíl mezd na přidané hodnotě. V závěru hledá odpověď na otázku, jak je možné, že mzdová úroveň v ČR, původně nejvyspělejší zemi z nových členských zemí, patří v rámci EU k nejnižším.

Petr Prunner

Problémy práce na dálku (home office), které návrh nové právní úpravy (ne)řeší

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 4, s. 141-147

Článek přináší kritický pohled na připravovanou právní úpravu práce na dálku v zákoníku práce a hodnocení navrhovaného řešení podrobnější úpravy. Věnuje se zejména vybraným terminologickým pojmům, právnímu nároku zaměstnance na home office, rozvrhování pracovní doby a paušální částce náhrady některých nákladů zaměstnance. Dále se zaměřuje na otázku bezpečnosti a ochrany života a zdraví zaměstnance při práci (BOZP) při home office a přístupu do místa výkonu práce, na možnost a formu ukončení dohody o práci na dálku i na povinnost umožnit zaměstnanci vykonávajícímu práci na dálku kontakt s ostatními zaměstnanci. - Poznámky. -- K tématu viz také čas. Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále č. 5/2023, s. 12-16.

Delphine Strauss, Federica Cocco

The UK's unexpected surge in skilled migrants

Nečekaný nárůst počtu kvalifikovaných migrantů ve Spojeném království

Financial Times, Vol. 2023, No. 41271 (14.3.2023), p. 17

Na pracovním trhu Velké Británie se projevuje nový trend - nečekaně silné oživení všech forem migrace do Spojeného království. Navzdory omezením po brexitu dosáhla čistá migrace do Spojeného království v r. 2022 rekordní výše více než půl milionu osob. Tento nárůst je částečně způsoben příchody z Ukrajiny a Hongkongu i oživením veškerého přeshraničního pohybu po pandemii. Hlavním důvodem ale je, že zaměstnavatelé využívají nový imigrační systém zavedený po brexitu v lednu 2021, který ztěžuje najímání pracovníků z EU, ale v mnoha případech usnadňuje nábor pracovníků z dalších zemí.

Nicolas Héroult, Guyonne Kalb

Understanding the rising trend in female labour force participation

Pochopení stoupajícího trendu pracovní participace žen

Fiscal studies, Vol. 43, (2022) No. 4, p. 341-363

Studie modelovým způsobem za použití dat z Austrálie osvětluje rostoucí zapojení žen na trhu práce od poloviny 90. let dvacátého století. Zvolený dekompoziční přístup umožňuje autorům identifikovat úlohu změn v daňově-dávkovém systému na uvedenou participaci a také další tři faktory (změny reálných mezd, změny ve struktuře populace a změny v preferovaných parametrech nabídky práce). Hlavní zjištění ukázalo, že i přes pokračující důraz veřejných politik na zlepšování pracovních pobídek pro ženy, nepřinesly změny ve finančních pobídkách výraznější nárůst zapojení žen na trhu práce. Naproti tomu zbylé tři faktory zapříčinily navýšení účasti žen na pracovním trhu. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 71, (2023) č. 1

Sleva na pojistném na sociální pojištění pro zaměstnavatele - na základě zákona č. 216/2022 Sb. (s. 8-12); Náhrada mzdy, platu nebo odměny z dohod konaných mimo pracovní poměr: při dočasné pracovní neschopnosti (karanténě, izolaci) v roce 2023 (s. 13-17); Povinný podíl za rok 2022 (s. 18-24); Ochranná doba: kdy zaměstnavatel nemůže dát výpověď (s. 25-29); Nová minimální mzda a postupy ve zdravotním pojištění (s. 30-32); Odpočty ve zdravotním pojištění v roce 2023 (s. 33-35); Podmínky působení odborové organizace u zaměstnavatele (s. 41-42); Pracovní situace z oblasti daní z příjmů - snížení základu daně v souvislosti s úvěrem, daňové zvýhodnění na dítě (s. 43-46); Jiné důležité osobní překážky v práci na straně zaměstnance: pracovní situace z oblasti pracovního práva (s. 47-51).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 18, (2023) č. 5

Změny ve zdanění dohod o pracovní činnosti (s. 3-7); Jak a kdy čerpat dovolenou z roku 2022 (s. 8-11); Home office aneb výkon práce z domova (s. 12-16); Bolesné – změny (s. 28-30); Nové firemní předpisy zaměstnavatele (s. 31-34); Specifické příjmy ze závislé činnosti (s. 35-37); Příspěvky zaměstnavatele na ošacení zaměstnancům (s. 38-44); Splatnost mzdy a termín výplaty – praktické dopady rozdílu (s. 45-46); Vyměřovací základ zaměstnance – které příjmy se do něj zahrnují (s. 53-56); Výdaje na bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců (s. 59-62); Výdaje na automobil – pro soukromé účely zaměstnance (s. 63-67); Výdaje na práva zaměstnanců – zaměstnanecké benefity (s. 68-70); Software v účetnictví vybraných účetních jednotek (s. 71-73).

Právo

Vladimír Polách

Arbitráž: ještě než zazní verdikt

Právní rádce, Sv. 31, (2023) č. 3, s. 24-25

Autor se zaměřuje na průběh arbitráže a typické procesní kroky a úkony společné mezinárodním obchodním arbitrážím. Popisuje zahájení arbitrážního řízení podáním žádosti o zahájení arbitráže;

projednání procesních pravidel řízení mezi stranami a arbitrážním senátem; stanovení pevného procesního kalendáře i písemná podání stran (arbitrážní žaloba, rozšířená žalobní obrana, replika žalobce, duplika žalovaného). Dále přibližuje tzv. document production, kdy jsou identifikovány konkrétní dokumenty, které jsou nutné pro prokázání tvrzení a jsou v dispozici druhé strany; v případě sporných žádostí rozhodne arbitrážní senát o zamítnutí nebo nařízení vydání dokumentů. Autor též popisuje ústní jednání před arbitrážním senátem, jeho účastníky, dále výslech expertů, znalců a svědků až po vypracování závěrečných podání. Arbitrážní senát následně spor rozhodne písemným arbitrážním nálezem (Award). -- Druhý díl série článků o arbitráži, další se bude věnovat exekuci arbitrážních nálezů.

Marek Blažek

Doručování datovými schránkami v soukromoprávním styku

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 3, s. 104-109

Novela zákona o elektronických úkonech zavedla s účinností od 1.1.2022 fikci doručení tzv. poštovní datové zprávy. Autor se věnuje nové úpravě okamžiku doručení poštovních datových zpráv. Nejprve popisuje vývoj právní úpravy tohoto způsobu doručování v ČR, od prvního poslanceckého pozměňovacího návrhu v nesouvisícím zákoně, který stanovil okamžik doručení na potvrzení této skutečnosti adresátem v ISDS, přes navázání okamžiku doručení na přihlášení oprávněné osoby do datové schránky, po zatím poslední úpravu, která sjednotila veřejnoprávní a soukromoprávní režim. Rozebírá vztah zákona o elektronických úkonech a občanského zákoníku a také rozhodovací praxi civilních i správních soudů k okamžiku doručení poštovní datové zprávy. Autor ze soudních rozhodnutí vyvozuje, že se spíše má uplatnit zvláštní úprava zákona o elektronických úkonech, a nikoliv obecná úprava soukromého práva. Poté analyzuje úmysl a argumentaci zákonodárce v důvodové zprávě k poslední novele zákona a zjišťuje, že chtěl zavedením zvláštní úpravy vyloučit obecnou úpravu soukromého práva. Kriticky hodnotí vhodnost přijatého řešení a navrhuje řešení odlišné. - Poznámky. -- Navazuje na příspěvek A. Jareše o soukromoprávním doručování datovými schránkami z čas. Obchodněprávní revue č. 2/2022, s. 91-96.

In search of a problem

Hledání problému

The Economist, Vol. 446, (2023) No. 9336, p. 63

Americké ministerstvo spravedlnosti aktuálně řeší stížnost na společnost Google kvůli monopolizaci digitální reklamy. Podle některých názorů byla chybou už akvizice společnosti DoubleClick v r. 2008 - americká Federální obchodní komora (Federal Trade Commission) ji měla podle těchto názorů zablokovat. Článek případ srovnává se známým případem společnosti Microsoft a prohlížeče Internet Explorer týkající se hospodářské soutěže a poukazuje na to, že případ Googlu a jeho reklamního byznysu není zdaleka tak jednoznačný.

Tomáš Moravec

Nájemní smlouvy v insolvenčním řízení a možnost ochrany účastníků insolvenčního řízení prostřednictvím obvyklého nájemného

Obchodní právo, Sv. 32, (2023) č. 2, s. 2-10

Článek se zabývá úpravou nájemních smluv v insolvenčním řízení a možnou ochranou účastníků insolvenčního řízení ve vztahu k obvyklému nájemnému. Je zkoumána zvláštní úprava práv a povinností pronajímatele a nájemce v insolvenčním řízení v jednotlivých fázích řízení a dále ochrana a účastníků a možnosti využití obvyklého nájemného pro ochranu majetkové podstaty. - Poznámky.

Silvie Štaňko

Není holding jako holding – aneb koncerny po anglicku

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 15, (2023) č. 1, s. 1-8

Stejně jako v České republice jsou podnikatelská uskupení běžnou součástí podnikatelského prostředí také ve Spojeném království. Na rozdíl od tuzemské propracované speciální právní úpravy postačuje ve Velké Británii využívat již existujících nástrojů soukromého (obchodního či občanského) práva. Článek přibližuje specifické prvky britského práva podnikatelských uskupení se zvláštním důrazem na otázku udílení řídicích pokynů v rámci koncernu. - Poznámky.

Jaroslav Denemark

Odporuje česká právní úprava data retention právu Evropské unie?

Jurisprudence, Sv. 31, (2022) č. 6, s. 1-14

Analýza právní úpravy ukládání provozních a lokalizačních údajů u poskytovatelů telekomunikačních služeb, převážně pro účely vyšetřování trestné činnosti (data retention). Příspěvek propojuje dva přístupy k data retention, tj. přístup České republiky a přístup EU. Autor zjišťuje, zda je česká právní úprava data retention souladná s možností aplikace výjimky dle čl. 15 odst. 1 ePrivacy směrnice. Nejprve analyzuje přístup Ústavního soudu ČR a možnost užití jeho argumentace pro balanční test souladnosti české právní úpravy s unijním výkladem. Dále aplikuje podmínky stanovené SDEU na dikci české právní úpravy data retention společně s konfrontací se závěry ÚS. Následně autor vyvozuje závěry, zda by česká právní úprava obstála v případě přezkumu Soudním dvorem EU. Zdůrazňuje, že SDEU povolil institut preventivního plošného a nerozlišujícího ukládání provozních a lokalizačních údajů pouze v případě závažného ohrožení národní bezpečnosti, v jiných případech nelze úpravu vnímat jako v demokratické společnosti odůvodněnou. - Poznámky.

Jiří Matzner

Odpovědnost statutárních orgánů obchodních společností

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 15, (2023) č. 1, s. 23-25

Občanskoprávní odpovědnost statutárních orgánů obchodních společností má mnoho podob. Její právní úpravu nalezneme zejména v občanském zákoníku, v zákoně o obchodních korporacích a v insolvenčním zákoně. Článek se zaměřuje na jednotlivé druhy odpovědnosti statutárních orgánů obchodních společností, vysvětluje jejich základní atributy, podmínky vzniku a dopady.

Astrid Stadler; přeložil Luboš Tichý

Transpozice směrnice o zástupných (hromadných) žalobách

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 3, s. 99-104

Transpozice směrnice o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů (č. 2020/1828/EU) měla proběhnout v členských státech EU do konce r. 2022. Mnoho států se zatím příliš daleko nedostalo. Autorka představuje podstatu evropské směrnice a dále seznamuje s rozdílnými koncepcemi, jež jsou obsahem dvou v Německu publikovaných odborných posudků o transpozici do německého práva. První posudek byl vypracován zastřešující organizací spotřebitelských spolků, druhý jménem německých podnikatelských svazů. Návazně autorka rozebírá některé vybrané implementační problémy. Analyzuje, jak významné musí být společné znaky nároků spojených v zástupné žalobě, nebo jak mohou být heterogenní, a jak by mělo být strukturováno financování zástupných žalob. Faktor financování označuje za nejdůležitější otázku pro praktický význam zástupných žalob. - Poznámky.

František Korběl, Dana Prudíková, Šimon Hradílek, Jan Šidlo

Velká novela zákona o svobodném přístupu k informacím

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 4, s. 115-125

Autoři představují věcnou i transpoziční novelizaci zákonů upravujících přístup k informacím provedenou zákonem č. 241/2022 Sb. Příležitostí pro aktuální novelizaci zákona o svobodném přístupu k informacím č. 106/1999 Sb. byla potřeba transpozice evropské směrnice o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru č. 2019/1024/EU. Další změny se týkají vymezení povinných subjektů (veřejný podnik); nových výjimek z informační povinnosti (v oblasti hospodářské soutěže, o příjmech fyzických osob, informace o kritické infrastruktuře a související se soudním sporem a jiným řízením, neposkytnutí informace z důvodu zneužití práva); další digitalizace hromadných dat k profesionálnímu využití a některých procesních aspektů vyřizování žádostí o informace. Autoři rozebírají zejména dopad novely na poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb. - Poznámky.

Karel Petržela

Vybrané otázky výplaty zálohy na podíl na zisku v kapitálových obchodních společnostech

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 4, s. 136-141

Možnost vyplácet zálohy na podíl na zisku byla kapitálovým obchodním společností umožněna zákonem o obchodních korporacích s účinností od 1.1.2014, úprava byla novelizována zákonem č. 33/2020 Sb. Záloha na podíl na zisku je plněním poskytnutým společníkovi před tím, než mu vznikne pohledávka

na konkrétní podíl na zisku. Autor se zaměřuje na vybrané výkladové otázky týkající se působnosti orgánů kapitálové obchodní společnosti ke schvalování výplaty záloh na podíl na zisku a dále na téma obsahu povinnosti péče řádného hospodáře ve vztahu k výkonu takové působnosti. Přiklání se k názoru, že vyplacení zálohy spadá do výlučné působnosti statutárního orgánu a zákon nevyžaduje souhlas ani projednání dozorčí radou. - Poznámky.

Petr Kyselák

Výhrada vlastnického práva v insolvenčním řízení. Díl II

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 3, s. 87-95

Příspěvek analyzuje způsob uplatnění práv vzniklých z titulu sjednané doložky o výhradě vlastnictví v insolvenčním řízení, zejména s ohledem na specifika daného řízení. V této části autor rozebírá předmět výhrady vlastnického práva jako součást majetkové podstaty dlužníka a zvažuje pasivitu věřitele v roli prodávajícího či kupujícího. Seznamuje také s právní úpravou výhrady vlastnického práva v insolvenčním řízení v Německu a Rakousku, zaměřuje se na práva kupujícího a prodávajícího v pozici věřitele a vyvozuje dílčí závěry komparace české a zahraničních úprav. Návně formuluje vybrané problematické aspekty doložek o výhradě vlastnického práva v poměrech insolvenčního řízení a jeho zásad. Za problematiku mj. považuje složitost právní úpravy týkající se osob oprávněných k výhradě vlastnictví; skutečnost, že se věřitel v žádném z případů nepodílí na nákladech vedeného insolvenčního řízení, a v tomto ohledu na něj zákon pohlíží spíše jako na nezajištěného věřitele; a dále tento věřitel ve většině případů stojí mimo věřitelské skupiny známé insolvenčnímu právu. - Poznámka.

Účetnictví

Alena Kochová

Povinnosti spojené s účetní závěrkou podnikatelů

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 31, (2023) č. 1, s. 48-54

Příspěvek shrnuje a připomíná povinnosti, které jsou bezprostředně spojené s účetní závěrkou podnikatelů po jejím sestavení. Zcela zásadní věcí v případě, že tato povinnost vyplývá z legislativy, je zajištění ověření účetní závěrky auditorem, následuje vyhotovení výroční zprávy, zprávy o platbách vládám a zveřejnění tzv. nefinančních informací (povinnost se týká výhradně velkých účetních jednotek s více než 500 zaměstnanci, které jsou obchodními společnostmi a zároveň subjekty veřejného zájmu, a obdobně vymezených konsolidujících velkých skupin). Mezi další povinnosti patří zveřejnění účetní závěrky a výroční zprávy, přiložení účetní závěrky jako přílohy k daňovému přiznání a zajištění úschovy účetní závěrky po dobu 10 let. Autorka také přibližuje odpovědnost za sestavení účetní závěrky a účetní sankce.

Jaromír Klaban

Zhodnocení účetních výkazů za Českou republiku za účetní období roku 2021

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, Sv. 2023, č. 1, s. 2-10

Článek předkládá výsledky z již sedmých konsolidovaných účetních výkazů státu, které informují o hospodaření státu jako celku, jeho majetku a závazcích, finanční situaci i výkonnosti. Nejprve je vymezen konsolidační celek Česká republika, poté jsou okomentovány hodnoty z účetních výkazů za ČR (majetek, závazky, náklady, výnosy) a v závěru jsou zmíněny aktuality z oblasti účetní konsolidace státu v souvislosti s návrhem nového zákona o účetnictví. -- Viz i autorův další příspěvek na s. 35-41 (Seznam účetních jednotek patřících do dílčího konsolidačního celku státu).

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 30, (2023) č. 2

Zjištění Ministerstva financí ČR z každoročního dozoru nad přezkoumáním ÚSC aneb co by měli auditoři při přezkumech napravit (s. 3-6); Ocenitelná práva jako nehmotná aktiva (s. 10-13); Účetní a daňové souvislosti nehmotného majetku: software (s. 14-19); Nehmotná aktiva v účetních závěrkách sestavených dle IFRS (s. 20-25); Dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu - nespolutracující předchozí auditor, přijetí auditní zakázky, změna názvu obchodní firmy (s. 26-27); Výbory pro audit subjektů veřejného zájmu (s. 28-31).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2023, č. 5**

Povinný obsah přílohy v účetní závěrce pro všechny účetní jednotky, které jsou podnikateli (s. 1-4); Inventarizace (s. 5-7); Měsíční kurz a zahraniční stravné - dotazy a odpovědi (s. 8); Výpočet úroku z prodlení v závislosti na přeplatku na jiné dani - dotazy a odpovědi (s. 8).

Účetnictví nevydělečných organizací a obcí**Sv. 2023, č. 1**

Zhodnocení účetních výkazů za Českou republiku za účetní období roku 2021 (s. 2-10); Odvod za porušení rozpočtové kázně za neoprávněné použití finančních prostředků poskytnutých z rozpočtu územního samosprávného celku z pohledu soudu (s. 11-13); Význam reportingu pro nestátní neziskové organizace - směrnice CSRD (s. 14-21); Elektronická faktura (s. 22-27); Nová úprava prováděcích předpisů - k návrhu nového zákona o účetnictví (s. 28-34); Seznam účetních jednotek patřících do dílčího konsolidačního celku státu (s. 35-41).

Účetnictví v praxi**Sv. 27, (2023) č. 3**

Úroky z hypotéky a odpočty (s. 4-9); Nárok na odpočet - odpočet DPH v aktuální judikatuře SDEU (s. 10-13); Komponentní odpisování (s. 14-19); Zkrácené mimořádné daňové odpisy (s. 20-28); Účetní závěrka vybraných účetních jednotek (s. 29-32); Daň z mimořádných zisků (tzv. windfall tax) (s. 33-37).

Veřejná správa

Markéta Adámková

Co vše přinese novela zákona o zadávání veřejných zakázek?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 11, (2023) č. 2, s. 4-9

Příspěvek seznamuje s připravovanou novelou zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, která je momentálně v legislativním procesu v parlamentu (tisk č. 249). Návrh je první vládní novelou ZZVZ a přináší rozsáhlejší změny dosavadní úpravy. Autorka přibližuje navrhované změny, které budou mít nejširší dopad - odstranění chyb transpozice evropských zadávacích směrnic (stanovení předpokládané ceny veřejných zakázek pravidelné povahy, nepřesnost právní regulace u možnosti komunikovat v zadávacím řízení ústní formou). Dále mezi ně řadí zpřísnění požadavků na prokázání kvalifikace ve zjednodušeném podlimitním řízení, novou povinnost zadavatele poskytnout účastníkům zadávacího řízení na jejich žádost informace o době zákazu uzavření smlouvy i odstranění požadavku na předkládání originálů nebo úředně ověřených kopií dokladů prokazujících splnění kvalifikace vybraného dodavatele. Dojde rovněž ke změnám u regulace zadávací lhůty a s ní souvisejícího poskytování jistoty a k umožnění poskytnout dokumentaci o zadávacím řízení ÚOHS skrze přístup k dokumentům uloženým v certifikovaném elektronickém nástroji. V závěru autorka upozorňuje na poslancecké pozměňovací návrhy, které budou mít v případě jejich přijetí podstatný dopad do regulace veřejného zadávání. -- Na očekávané změny právní úpravy námitek a přezkumu v novele se zaměřuje článek na s. 16-19.

Stanislav Bureš, Karolína Primasová

Stav EU fondů a chybovosti v letech 2021 a 2022

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 11, (2023) č. 2 (březen), s. 40-44

Článek představuje souhrnné výsledky Auditního orgánu (AO) Ministerstva financí ČR za roky 2021 a 2022 a všímá si také trendů v chybovosti auditů tzv. EU fondů. AO dokládá spolehlivost fungování systému rozdělování unijních dotací v ČR a přináší statistické údaje o dlouhodobě nízké míře chybovosti ve většině Operačních programů, což svědčí o kvalitně nastaveném řídicím a kontrolním systému napříč implementační strukturou. Autoři přibližují také výsledky auditů v oblasti veřejných zakázek a přehled jednotlivých typů pochybení v oblasti VZ i nejčastější pochybení v oblasti mimo veřejné zakázky (nezpůsobilý příjemce, nezpůsobilý projekt, proplacení nezpůsobilých výdajů). Uvádějí, že oproti předcházejícímu období je možné zaznamenat nové výzvy a zvýšení administrativní zátěže v oblastech ověřování sankčních seznamů, zamezení dvojímu financování těchto výdajů a střetu zájmů. Předmětem pozornosti zůstávají i environmentální témata.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Egovernment : elektronizace veřejné správy**Sv. 2023, č. 1**

Konference o DIA: nové uspořádání e-governmentu od 1.4.2023 (s. 6-13); Predikce vývoje kybernetických hrozeb na rok 2023: s rozmachem počítačové kriminality se objevují nové směry útoků a nové typy hrozeb (s. 14-15); 10 let podpory přineslo více otevřených dat i nástroje pro zlepšení kvality dat (s. 22-24).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu**Sv. 29, (2023) č. 3**

Jak si mezi sebou navzájem stojí kraje co do zadlužení jejich obyvatel? (s. 16-17); Tajemství velkých investic malých obcí... a proč je zaostalost někdy cíl (s. 18-19); Apel na komunální i komunitní energetiku zní: Není čas ztrácet čas (s. 20-21); Do dvou let se česká dálniční síť rozšíří o 134 kilometrů nových úseků (s. 23-24); Dobré plány udržitelné mobility pomáhají vzniku dobrých míst pro život - rozhovor s H. Brůhovou Foltýnovou z týmu Doprava a mobilita IEEP (s. 26-27); Chytré řízení dopravy optimalizuje výdaje na pozemní komunikace (s. 31); Projekt ESO je pro území přínosem - efektivní správa obcí (s. 32); Návrh nového nařízení pro obalový odpad plánuje velké změny systému (2) (s. 37); Vyhlašování právních předpisů obcí (2) (s. 53-54).

Veřejná správa**Sv. 34, (2023) č. 3**

Chytrá a inovativní řešení mění budoucnost - koncept Smart Cities (s. 4-5); SMART řešení přispívají ke kvalitnějšímu životu (s. 6-8); Národní síť Zdravých měst přináší výhody v řadě oblastí (s. 9-12); Daniel Prokop: Odchod lidí z venkova a spokojenost se dají řešit jen regionálním rozvojem (s. 14-17); Nový zákon o finanční kontrole přinese malým obcím zjednodušení (s. 18), Novinky a sdílení praxe v oblasti adaptace i integrace uprchlíků (s. 19); Integrace barmských uprchlíků po deseti letech (s. 20-22); Trendy v oblasti energetiky i dobrá praxe měst - konference (s. 24-25); Den bezpečnějšího internetu: Letošním tématem byla zvyšující se kyberkriminalita (s. 26-27); Prioritu bude mít podpora bydlení a rozvoj regionů - dotační programy MMR (s. 30-31); Inspirace z Evropy: Barcelona, přívětivé a inteligentní město (s. 32-33); Jak má správce údajů zacházet s osobními údaji? (s. 36-37); Přípravný kurz pomůže dostat se k zajímavé unijní kariéře (s. 38-39).

Veřejné finance. Rozpočet**A vertiginous view : economic risks****Závratný výhled : hospodářská rizika**

The Economist, Vol. 446, (2023) No. 9336, p. 60-61

Čínská města se ocitají na pokraji dluhové krize. Dluhy vznikly především při investicích do infrastruktury (mnohdy nedokončené), přičemž aby města obešla oficiální limity, půjčovala si také prostřednictvím neprůhledných a neoficiálních kanálů. Půjčky byly neudržitelné i v "dobrých časech", situaci ale ještě zhoršil pokles spotřeby i výroby během přísných protipandemických opatření (ta navíc města nutila investovat značné prostředky do testovacích a karanténních zařízení). Zároveň došlo k výraznému poklesu příjmů do rozpočtů obcí kvůli krizi na trhu s nemovitostmi. Mnohá města se nyní dostávají do problémů se splácením úroků i jistin a hrozí, že budou pozastaveny některé veřejné služby. Část obcí prodává svůj majetek. Situaci se rovněž snaží řešit centrální vláda.

Frank Wiebe

DZ Bank warnt vor "Teufelskreis" in Italien : Staatsanleihen**DZ Bank varuje před "d'ábelským kruhem" v Itálii : státní dluhopisy**

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 46 (6.3.2023), S. 35

Podle analýzy DZ Bank hrozí Itálii ztráta kontroly nad státním dluhem, což může v důsledku ohrozit trh s dluhopisy emitovanými Evropskou centrální bankou. Italská vláda v čele s novou premiérkou G. Meloniovou podle DZ Bank sice nezastává konfrontační politiku vůči EU, jak bylo očekáváno v období jejího nástupu do funkce, nicméně také neprovedla žádné reformy vedoucí k sanaci italského státního dluhu,

kteřý dosahuje výše cca 146 % HDP. Výnosy ze státních dluhopisů tak k začátku března 2023 dosáhly 4,25 %, oproti 2,76 % u dluhopisů emitovaných ECB.

Jakub Kurila, Gabriel Procházka

Impact of the constitutional law on budget responsibility on the fiscal position of the Slovak government

Dopad ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti na fiskální pozici slovenské vlády

Ekonomické rozhledy, Vol. 51, (2022) No. 4, p. 300-322

Příspěvek hodnotí vliv slovenského ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti (Ústavní zákon o rozpočtové zodpovědnosti č. 493/2011 Z. z.) na veřejné zadlužení Slovenské republiky. Tímto zákonem byla zřízena Rada pro rozpočtovou zodpovědnost, nezávislý orgán určený k monitorování a hodnocení vývoje hospodaření SR a k hodnocení plnění pravidel rozpočtové odpovědnosti. Autoři představují tento zákon, jeho význam a činnost Rady, dluhová pravidla vlády, dluhovou brzdu i dopad pravidel na rozpočtové výdaje. Za pomoci modelu zjišťují behaviorální působení fiskálních pravidel na vládu SR a na slovenský parlament. Výsledky ukázaly, že zavedená pravidla rozpočtové odpovědnosti významně neovlivnila úroveň veřejného dluhu SR.

Michael Christl, Alain Bélanger, Alessandra Conte, Jacopo Mazza, Edlira Narazani

Projecting the fiscal impact of immigration in the European Union

Představení fiskálního dopadu imigrace do Evropské unie

Fiscal studies, Vol. 43, (2022) No. 4, p. 365-385

Počet cizích státních příslušníků ze třetích zemí žijících v Evropské unii se za poslední roky zvýšil. Podle údajů Eurostatu z r. 2018 je jich na území EU a Velké Británie více než 22 milionů. Znalost fiskálních dopadů imigrace je důležitá zejména pro rozhodování členských států o vhodném nastavení imigrační strategie. Autoři odhadují čistý fiskální dopad migrace v rámci EU a imigrace osob ze třetích zemí ve 27 členských státech Evropské unie. Dále za použití demografického mikrosimulačního modelu projektují potenciální čistý fiskální dopad migrace v budoucnu. Ukazují, že ačkoliv migrace uvnitř EU přispívá ke snižování negativních dopadů stárnutí populace, i tak nestačí ke kompenzování negativních fiskálních důsledků. - Poznámky.

Zdravotnictví

Martin Gerth

Tiefe Schnitte

Hluboké řezy

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 9, S. 74-78

Úhrady ze soukromého zdravotního pojištění v Německu zvyšuje inflace a stárnutí populace. Soukromí pacienti pocítují dopady: pojišťovny se blíže zabývají účty za lékařskou péči a léky a jsou méně ochotné je proplácet. Pojištěnci se však mohou bránit.

Životní úroveň

Česko je premiantem bývalého východního bloku

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 1, s. 28-30

Článek představuje výsledky Indexu prosperity za r. 2022 se zaměřením na umístění Česka mezi ostatními státy Evropské unie. Nejprve jsou popsány jednotlivé pilíře indexu zahrnující 116 datových indikátorů pro každou ekonomiku. Výsledky ukazují často až propastný rozdíl mezi prosperitou Západu a Východu, mimo Estonska skončilo Česko na třináctém místě, a to z celého východního bloku nejlépe. I tak zdánlivě pozitivní výsledek ukazuje velký prostor ke zlepšení v téměř každé ze zkoumaných oblastí. Mezi největší slabiny v ČR patří kvalita životního prostředí a dostupnost bydlení. Největší úspěch zaznamenalo u pilíře zdraví a bezpečnost, kde se ve srovnání se zbytkem EU umístilo na 3. místě. Také z hlediska ekonomické komplexity je Česko na druhém místě žebříčku, špatně nedopadla ani hodnota veřejného dluhu ve srovnání s HDP.

Ostatní

Frank Wiebe

Die gnadenlose Konkurrenz um die Aufmerksamkeit

Nemilosrdná soutěž o pozornost

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 50 (10.3.2023), S. 14-15

Esej se ve čtyřech tezích zamýšlí nad významem pozornosti v informační společnosti, jejímž charakteristickým rysem je přesycenost informacemi z rostoucího množství kanálů. Autor v úvodu textu nastiňuje styčné plochy mezi penězi, státním mocenským vlivem a informacemi, "měnu moci", postupně pak uvádí několik stěžejních titulů, relevantních k tématu, jako mezníky v náhledu na informační společnost. Na pozornost nahlíží jako na předmět konkurenčního boje v tržním prostředí, jako na základní surovinu pohánějící informační společnost, na pozornost v kontextu „attention economy“, tedy jako předmět zájmu firem typu Apple a Google. Esej uzavírá úvahou o „novém osvícení“, adaptaci na novou mediální krajinu i způsob zacházení s informacemi s podtextem mezigeneračního dialogu i propasti.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 12

Výběry klientů a panika položily tři banky - SVB a Signature Bank (s. 8) a související názor na s. 6; Jen baterie nestačí. Úplný přesun k elektromobilitě zajistí až vodík: první vodíkový autobus jezdil po Česku už před 14 lety. Slibnou technologii pohřbily vysoké náklady. Teď se nadechuje podruhé - téma čísla (s. 10-17); Vlastní bydlení je na ústupu. Lidé se smířují s nájmy - rozhovor s J. Sadilem z JRD Group (s. 18-23); Josef Becher, lékárník, který objevil hořkosladký karlovarský pramen - seriál Ekonom: české podnikání (s. 26-29); Levnější než cihla, odolnější než ocel - debata o budoucnosti dřevostaveb (s. 40-41); Akciová anketa: Finanční trhy by mohl zchladit rychlejší růst sazeb (s. 42-43).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 13

Dějiny vzniku kapitalismu, 5. díl: vysoký sňatkový věk a malthuziánská past (s. 8-6); Credit Suisse kupuje rivalská UBS (s. 10); Západ se chce odříznout od rizikové Číny. Spásu hledá v Indii: indická ekonomika roste nejrychleji ze všech významných států světa. Jihoasijská velmoc si v budoucnu výrazně ukrojí z dominantní pozice Číny ve světovém obchodu - téma čísla (s. 12-21); Kvůli chamtivosti přijdou Češi v příštích letech o desítky miliard korun - rozhovor s P. Borkovcem z Partners (s. 22-27); V Praze je draze a ani v Brně to není lepší, developři za většími maržemi míří do regionů - výstavba bytů (s. 28-33); Udržitelnost je pro firmy přirozená, jen to nevědí - ESG (s. 38-39); Na pádu SVB mají podíl všichni. Management, dohled, ale i klienti: druhý největší krach banky v USA za poslední dvě dekády vyvolal na trzích paniku. Tvrdit, že jde o nové Lehman Brothers, je ovšem předčasné (s. 42-45); Jak se státy Evropy potýkají s inflací - infografika (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 14

Česko mění tvář energetiky. Neuspěje-li, ztratí nezávislost - vznikající koncepce státu má nastinit, jak se bezpečně zbavit uhlí a čím ho nahradit - téma čísla o budoucnosti české energetiky (s. 12-18); Bankovní domino? Po amerických bankách se poroučela i Credit Suisse (s. 28-30); Osm z deseti českých firem hledá cestu k udržitelnosti. Většinou jsou na začátku (s. 36-37); Ceny nemovitostí neklesnou. Srazí je jen příchod obří ekonomické krize - rozhovor s J. Vančurou, bankovním odborníkem na nemovitostní financování (s. 38-39).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 15

Dějiny vzniku kapitalismu, 6. díl: Vliv náhody a proměna vnímání času (s. 8-9); Umělá inteligence změní lidi, navždy už budou pracovat jinak - téma čísla (s. 12-21); Důchodci jsou na tom jako před inflací, nejhůř dopadly chudší rodiny s dětmi - rozhovor se sociologem D. Prokopem o negativních dopadech inflace, regionálních nerovnostech a riziku nebankovních půjček (s. 22-27); Evropa chce zezelenat. Větrníky a soláry musí vyrábět doma, ne v Číně - zelená energetika (s. 28-31); Západ proti

čínskému TikToku: reálná hrozba, nebo bezpečnostní divadlo? (s. 32-33); Český hospodářský zázrak v rámci císařské stagnace - seriál Česko versus Evropa (s. 34-37); Růst cen a pandemické restriktce odnesly více hospody než kavárny (s. 38-39); Jak na ESG? Často stačí jen inventura kroků, které už firmy dávno dělají - rozhovor s L. Mitroliosovou (s. 46-48).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 10

Čtyřicet tisíc překonáno. Růst mezd má ale háček (s. 9); Pět proti všem: ČNB dál odmítá zvyšovat úrokové sazby, protože věří, že inflace už klesá. Jenže růst cen stále šplná na 15 procent. Co s touto krizí může ČNB dělat? A dělá, co by dělat měla? - téma čísla (s. 12-19); USA postihl panický "bankovní run". Hrozí pád českých bankovních titulů? - seriál Kované investice (s. 20-21); Konec nadvlády Říše středu? Americká politika a rostoucí náklady vedou globální koncerny k významnému přesunu výroby z Číny do jiných asijských zemí (s. 23-26); Domácí zelená: proč se soláry a větrníky vyrábějí v Číně a nikoliv v Evropě nebo Česku? V seriálu prozkoumáme možnosti, jak prorazit na trhu v oblasti vývoje, výroby i recyklace klíčových technologií, které mají vést ke klimatické neutralitě - český Green Deal (s. 32-35); USA se touží stát velmocí v čistých technologiích - ve spolupráci s Financial Times (s. 36-41); Drahota snížila zájem o ojetiny (s. 52).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 11

Hra o důchody: více než 20 tisíc korun bude letos průměrný důchod v Česku. Mohl být o tisíc korun vyšší, vláda ale v parlamentním dramatu změnila systém valorizace a v rozpočtu se tím ušetří dvacet miliard korun. Reforma penzí to ale není - téma čísla o důchodech a penzijní reformě v Česku i o důchodech ve Francii, Německu, Slovensku, Polsku, Itálii a Rakousku (s. 12-29); Akciové trhy jako otáčení tankeru: burza je ruská ruleta a investoři mají slabost pro hru. Čím větší jsou rizika, tím víc rostou sázky a možnost výhry (s. 31-32); Banky a měny padají, bitcoin roste: jak to, že bitcoin, považovaný za extrémně rizikové aktivum, zpevňuje, zatímco třeba koruna, ale i euro slábnou? - seriál Kované investice (s. 38-39); Prodlouží nárůst mezd vysokou inflaci? - ve spolupráci s Financial Times (s. 40-45); Sedmero divů roku 2023 - vyhlášení sedmi technologických trendů, jež se vyplatí sledovat, vědeckým časopisem Nature (s. 46-50).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 12

Zdražování přiškrtilo český růst (s. 8); Nastal čas zdanit víno? Zdanění tichého vína by do děravého státního rozpočtu přineslo až pět miliard korun. Vinaři se ale spotřební dani zatím vždycky ubránili. Podaří se jim to i tentokrát? - téma čísla (s. 12-20); Zlatý ČEZ: ještě nikdy neměl ČEZ tak vysoký zisk jako v roce 2022. Za číslem 80,7 miliardy korun jsou vysoké ceny elektřiny. Vláda z dividend a mimořádných daní zalepí rozpočet (s. 22-23); Vodík jako zajištění proti elektromobilitě: gigafactory tady, gigafactory tam. Automobilky, hlavně ty asijské vedle investic do elektromobility stále častěji zvedají vodíkovou kartu (s. 26); Jak venezuelský vůdce Maduro převezl Západ: represivní lídr přežil ekonomickou krizi, sankce i lidové povstání. Jak s ním teď mají Spojené státy naložit? - ve spolupráci s Financial Times (s. 32-37); Brusel povolí motory na syntetická paliva: jejich výroba je však příliš drahá na to, aby nahradila benzin s naftou (s. 46).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 13-14

Stěhování národa začíná: drahé byty, ještě dražší hypotéky, ekonomické turbulence. Koktejl, jenž minimálně dočasně nutí Čechy vzít na milost nájemní bydlení. Bude to dlouhodobý trend? - téma čísla o nájemním bydlení v ČR (s. 12-22); Albánská odysea: čeští byznysmeni objevují trh, který se může stát budoucností Balkánu (s. 24-26); Recese ještě není, ale blíží se: Fed a její současný guvernér Jerome Powell stále usilují o měkké přistání ekonomiky své země. To se však nepodaří Evropě ani Česku (s. 28-29); Kam vítr, tam stožáry, vrtule a gondoly - český Green Deal (s. 30-33); Nemovitostní bublina splaskává. I kvůli zamýšlenému zvýšení daně - seriál Kované investice (s. 36-37); Jednorázové e-cigarety: rychlý vzestup a potom pád? - ve spolupráci s Financial Times (s. 38-43); Nadhodnocení nemovitostí bojuje o přežití: aby se dostupnost bydlení dlouhodobě zvýšila, je potřeba zamyslet se nad koncepčním pojetím lokalizace ekonomických aktivit a odbouráním státem vytvořených bariér (s. 56-57); Investice do nemovitostí se vyplatí a jsou stále žádané (příl. Reality, finance a investice, s. vii).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 51 (13.3.2023)**

Pád banky SVB vyvolal paniku u start-upů i strach o malé domy - venture kapitál (s. 1); Úřední výzvy kolem Vánoc bych zakázala, říká nová šéfka finanční správy: Simona Horňáčková coby šéfka finanční správy bude tlačit na digitalizaci daní a vstřícnější přístup k podnikatelům (s. 6-7); Škoda Auto bude vyvíjet benzinové motory místo VW (s. 12); Očekávaný vzestup elektromobility může zpomalit nedostatek nabíječek. Jejich výstavbu brzdí byrokracie (s. 13); Čínské reformy a globální odpojování Evropu poznamená - komentář k plánu na posílení čínské nezávislosti a technologické soběstačnosti (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 53 (15.3.2023)**

Stanjurovy plány s daní z nemovitosti: lidem se zvedne až dvojnásobně a obce si nepolepší – zvýšení daně z nemovitosti by mohlo do státní pokladny přinést až osm miliard korun. Bude záležet na tom, jak výrazně by ji stát zvedl (s. 1); Do důchodu bychom měli jít později. Bavme se o věku 67 až 68 let – rozhovor s ministrem financí Z. Stanjurou (s. 4-5); Too important to fail. Co o krachu SVB říkají čeští startupisté a investoři, kteří tam mají peníze (s. 9); Evropský trh s firmami se bude dál ochlazovat. Krachy bank v USA ho neovlivní (s. 10); Mohou si centrální banky dovolit nezvyšovat úrokové sazby? – komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 55 (17.3.2023)**

Přijdou další krachy. Problémy Credit Suisse jsou jen špičkou ledovce: boj s inflací se může přibrzdit kvůli potížím bank. Do problémů se mohou dostat nemovitostní a privátní investiční skupiny. Opakování finanční krize však podle odborníků nehrozí (s. 1) a související příspěvek na s. 13; Návrat těžby a kývnutí na jádro. Brusel představil plán na podporu zelených technologií (s. 10); Zdaňovat dnes úroky? To je jako holt už jednou drsně ostříhanou ovci – komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 58 (22.3.2023)**

Další dopad otřesů na trzích: úroky u hypoték by mohly klesnout (s. 1); Koalice kritizuje Stanjurův balíček ke snížení schodku. Sama chce ušetřit ještě víc - státní rozpočet a plán na snížení deficitu o 70 miliard (s. 3); Kriminalita ve světě krypta loni trhala rekordy - reálný zločin ve virtuálním světě, podvody, praní špinavých peněz, ukradené prostředky, ransomware (s. 8-9); Rekordní zisk ČEZ je ještě větší, než se čekalo. Státu na daních a dividendě pošle přes 100 miliard (s. 10); Jeho úkolem je co nejklidněji převzít Credit Suisse. Kdo je jeden z nejmocnějších bankéřů - Ralph Hamers z UBS (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 62 (28.3.2023)**

Úřady v USA žalují kryptoměnovou burzu Binance (s. 2); Finanční trhy čelí obřím přelivům peněz. Ve hře jsou tři hypotézy, co přesně se děje (s. 7); Deset tisíc bytů ročně nestačí. Zlevnění přinese Praze jen větší konkurence - rozhovor s M. Fialkovou z developerské skupiny UDI (s. 10); Zvýšit teď DPH? Horší načasování už STAN vymyslet nemohl - komentář (s. 14); Postavit jadernou elektrárnu je dnes docela risk. Vládě ale nic jiného nezbyvá - speciální příloha o budoucnosti atomové energetiky v ČR (příl. s. 1-7); Jaderná energie ve světě: budoucnost, nebo minulost - infografika (příl. s. 8).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 63 (29.3.2023)**

Auta se spalovacími motory koupíte i po roce 2035. Na benzin ale zapomeňte - syntetická paliva a automobilový průmysl (s. 1); Je rozhodnuto, Fialova vláda si vezme obří půjčku od EU - úvěr z fondu obnovy, Next Generation EU (s. 2); Zbavit se dluhů i bez vyhlášení úpadku. V zákonu, který novinku zavádí, jsou ale chyby, Česku hrozí žaloby - preventivní restrukturalizace (s. 4); Blíží se krachy firem a kapitulace centrálních bank? Lidé googlí, co říkal Hyman Minsky (s. 8); Češi uspořili více plynu, než dohodla Evropská unie. Lidé změnili chování a pomohlo i teplé počasí - spotřeba a ceny plynu a elektřiny (s. 10-11); Důchodový uzel aneb Náš penzijní systém nebude nikdy spravedlivý - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 67 (4.4.2023)**

Obce versus lázně: spor o miliony z lázeňských hostů – zákon o místních poplatcích (s. 4); Inflace s námi bude déle. Pro americké i evropské akcie přichází složité období – rozhovor s J. Ashleyem, šéfem strategie

pro mezinárodní trhy v Goldman Sachs Asset Management (s. 8-9); Byty přestaly zlevňovat. Zájem o ně roste, slevy už nebudou plošné – vývoj realitního trhu v ČR (s. 10); Benzin a nafta podraží. OPEC a Rusko snížily těžbu ropy (s. 12); Pořád jsme až příliš závislí na dovozu surovin z Ruska – komentář (s. 14).

Hrot

Sv. 4, (2023), č. 11

Počkejte si, až to bude ještě levnější: plyn i elektřina zlevňují, už nyní jsou pod vládními stropy a jejich ceny patrně ještě klesnou. Na předkrizové úrovni se však už nemusí vrátit nikdy - téma čísla o úsporách energií a jejich zlevňování (s. 6-9); Konec příliš omylného prezidenta - komentář (s. 14); Druhý dech elektromobility: automobily na baterii měly už jednou našlápnuto k tomu, aby se staly dominantní technologií osobní dopravy. Nepovedlo se, nyní přichází druhý pokus (s. 22-25); Odvoláváme, co jsme slíbili: vládu dohnal předvolební populismus. V nové verzi programového prohlášení de facto připouští, že její sliby "nebyly zasazeny do reálného rámce" - státní rozpočet (s. 27); Svět se těší na čínské utrácení: čínská ekonomika se určitě začne zvedat. Nikdo ale neví, jak bude vypadat, protože se Si Ťin-pching zbavil dvou ekonomicky nekompetentnějších lidí - makropohled M. Zámečnicka (s. 30-31); Jak se vyhnout válce o Tchaj-wan - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37).

Hrot

Sv. 4, (2023), č. 12

Panika a příznaky finanční krize: americký prezident Joe Biden zřejmě odvrátil hrozící globální bankovní průšvih. Ale za jakou cenu a kdo ji zaplatí? - téma čísla o případu Silicon Valley Bank (s. 6-9); Pozdrav ze Silicon Valley - komentář M. Zámečnicka (s. 15); Superlevné hypotéky se jen tak nevrátí: drahé úvěry na bydlení odrazují lidi od nákupů nemovitostí navzdory tomu, že po letech růstu ceny bytů i domů klesají - rozhovor s ekonomem J. Seidlerem (s. 16-21); Hypoteční vystřízlivění (s. 21); Kde natankovat vodík: o vodíku se mluví jako o palivu budoucnosti. Sází na něj rovněž skupina Orlen Unipetrol (s. 28-29); Tři dny v posteli zdarma: zaměstnanci by neměli dostávat náhradu mzdy za první dny nemoci. Doporučují to vládní ekonomové (s. 30-31); Dny, kdy je vám pod psa. Všude, kde byla karenční lhůta alespoň po nějakou dobu zavedena, byl zaznamenán výrazný pokles krátkodobé nemocnosti - makropohled M. Zámečnicka (s. 32-33); AI v říši plagiátorů (s. 38-39); Rakouská krajní pravice se vrací ve velkém stylu - ve spolupráci s The Economist (s. 40); Buran z Osvětman - prezidenští kancléři (s. 42-44).

Hrot

Sv. 4, (2023), č. 13

Chřadnoucí české ovoce a zelenina: z krajiny letos zmizí deset procent ovocných sadů a pět procent ploch se zeleninou. Česko už není soběstačné ani u základních druhů - téma čísla (s. 6-11); Zachránit, nebo nechat padnout? - komentář k situaci First Republic Bank (s. 17); Nedocenené a nepochopené ženy - rozhovor s ředitelkou J. Rezlerovou z ManpowerGroup (s. 20-25); Dva roky po Kellnerově smrti: PPF je nyní v mnohém jinou firmou, což odráží i to, jak se v posledních dvou letech změnilo Česko i svět - byznysově i (geo)politicky (s. 26-29); Hledají se sestry, bratři, pečovatelky a sanitáři: péče o nemocné a nemohoucí bude brzy obrovský byznys i naprostá nutnost. Jak by měla vypadat? - makropohled M. Zámečnicka (s. 32-33); Průšvih stíhá průšvih: velcí auditori by měli firmám dodávat na důvěryhodnosti. Největší problémy s reputací však mají oni sami (s. 36-37); Populárnější než fotbal - videohry - ve spolupráci s The Economist (s. 38-39); Dvacet let v troskách: Irák - ve spolupráci s The Economist (s. 40); Vysuďme si lepší svět - klimatické žaloby (s. 42-44).

Hrot

Sv. 4, (2023), č. 14

Čekání na lidový elektromobil: automobilky chtějí zmírnit nedostupnost elektromobilů. Ani auta na baterii pro masy ale zatím cenově neobstojí v benzinové konkurenci - téma čísla (s. 6-9); Dividendy plynou, cizáci z nás tyjou - komentář M. Zámečnicka (s. 14); Dokonalá bytová bouře: hlavnímu městu patří desítky hektarů pozemků, zároveň ale trpí těžkou bytovou krizí. Změnit to má městský developer vedený Petrem Urbánkem. Plánuje postavit tisíce nájemních bytů - rozhovor s P. Urbánkem z Pražské developerské společnosti (s. 16-21); Virtuální a velice reálné: v Česku vznikají první projekty tzv. virtuálních elektráren, které spojují menší zdroje energie ve větší celek (s. 26-27); Juan není dolar: postavení čínského juanu ani zdaleka neodpovídá váze Číny ve světovém obchodu. A Čína ví proč - makropohled M. Zámečnicka (s. 28-29); Evropa je absolutně nepřipravená na to, co se může stát v Americe - návrat trumpismu - ve spolupráci s The Economist (s. 34-35); Co s luxusními jachtami ruských oligarchů? -

ve spolupráci s The Economist (s. 36); Hranaté kolíky, kulaté díry: současné bankovní problémy mohou namísto technologického vystřízlivění přinést návrat merkantilismu - SVB (s. 38-40).

Hrot

Sv. 4, (2023), č. 15

Po penzích má sekera padnout i na zdravotnictví: kvůli inflaci a valorizačnímu vzorci by měla výrazně vzrůst platba za státní pojištěnce. Vláda by ráda růst "umravnila" - téma čísla (s. 6-9); Rozpočet z řetězu urvaný, vina společná - komentář M. Zámečnicka (s. 14); Současné Rusko je oběť: Putinovi jsem naletěl stejně jako ostatní, říká historik a potomek donských kozáků Alexej Kelin (s. 16-21); Studentské bydlení jako byznys: ubytování na studentských kolejích je čím dál dražší a je ho málo. Šanci vycítili developeri a přicházejí se soukromou alternativou - analýza (s. 24-27); Finský posun doprava (s. 28); Stravenkový paušál? Zrušit: náhrada za stravenky z dílny Aleny Schillerové se hrubě neosvědčila. A nejmíc to odnesli hospodští (s. 30-31); Tokijský masakr úrokovou sazbou: světové ekonomice hrozí odliv japonských investic ve výši 3,5 bilionu dolarů (s. 32-33); Místo, kde může začít další světová válka: ostrov Guam, turistická destinace a klíčová americká vojenská základna v Tichomoří, je překvapivě zranitelný - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37); Když přijde "berňák": důležitou věcí při jednání s finančním úřadem je zdravá zdrženlivost (s. 44); Kdy skončí uhelné elektrárny? (s. 45).

Účetnictví

Sv. 2023, č. 3

Cenné papíry a podíly v účetnictví podle české legislativy (s. 2-8); Manažerské účetnictví (s. 9-13); Novelizace IFRS v účinnosti od 2023 a později (s. 21-24); Konstrukce dílčích základů daně u fyzických osob (s. 25-34); Koordinační výbor o ubytování zaměstnanců z Ukrajiny a jejich rodinných příslušníků - daňové aspekty poskytování ubytování (s. 35-41); Bytové potřeby a odpočet úroků z hypotečních úvěrů (s. 42-47).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	43
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	43
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	43
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	44
Právo.....	44
Účetnictví	45
Veřejné finance. Rozpočet.....	46
Ostatní	46

Daně

30145II

Ivan Macháček, Magdaléna Vyškovská

Další okruhy rodinného podnikání. Příjmy českých daňových rezidentů ze závislé činnosti vykonávané v zahraničí vč. jejich povinnosti podat daňové přiznání v ČR

Praha : Svaz účetních České republiky, 2023, 64 stran

První příspěvek přináší právní a daňová řešení rodinného podnikání podle legislativy ke dni 1.1.2023. Výklad se týká těchto forem rodinného podnikání: podnikání s využitím hmotného majetku ve spoluvlastnictví, podnikání v rámci tiché společnosti, podnikání v rámci jednotlivých forem obchodní společnosti a podnikání formou svěřenského fondu. Druhý příspěvek přináší výklad postupu podání přiznání k dani z příjmu českých daňových rezidentů ze závislé činnosti, která je vykonávaná v zahraničí (zaměstnanci zaměstnavatele se sídlem v ČR nebo se sídlem v zahraničí), včetně povinnosti rezidentů podat daňové přiznání v ČR. Součástí výkladu jsou příklady z praxe. Třetí příspěvek obsahuje stanoviska k dotazům týkající se stravenkového paušálu při změně stravného a finančního daru a jeho zdanění. - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-034-4 (brožováno)

30152

Iva Rindová, Jana Rohlíková

Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2023

Olomouc : ANAG, 2023, 501 stran

Podrobný výklad ustanovení zákona o daních z příjmů přímo či nepřímo se dotýkajících procesu výpočtu měsíčních daňových záloh a měsíčních bonusů na děti v roce 2023. Publikace srozumitelně objasňuje proces zdanění končící odvodem správci daně, obsahuje typové příklady zdaňování, odpovědi na nejčastější dotazy i návody na vyplňování příslušných tiskopisů. - 31. aktualizované vydání - Znění legislativy, tabulky pro výpočty. - ISBN: 978-80-7554-381-3 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

30165

Michal Janovec

Finanční trh a jeho stabilita

Praha : Wolters Kluwer, 2023, xix, 163 stran

Cílem publikace je výklad oblastí, které pomáhají zajišťovat stabilitu finančního trhu s důrazem na regulaci a dohled. Základní vymezení práva finančního trhu v systému práva (prameny, předpisy, standardy a doporučení, judikatura, správní rozhodnutí). Regulace a dohled nad finančním trhem, odpovědnost subjektů při poskytování finančních služeb, stabilizační prvky v ČR: správní řízení vedené ČNB, povolovací činnost, ozdravné postupy, likvidace a insolvence finančních institucí, garanční systémy finančního trhu. Měnová unie jako stabilizační prvek finančního trhu: konvergenční kritéria, posouzení vlivu vstupu do eurozóny z pohledu finančního trhu a zhodnocení vstupu ČR. - Vydání první - ISBN: 978-80-7676-597-9 (brožováno)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

30155

International Monetary Fund

World economic outlook. October 2022., Countering the cost-of-living crisis

Světový hospodářský výhled. Říjen 2022., Boj proti krizi životních nákladů

Washington : International Monetary Fund, 2022, xvi, 166 stran : tabulky, grafy, rámečky

Hospodářské předpovědi a analýzy problémů hospodářské politiky členských zemí MMF, globální ekonomiky a rozvoje mezinárodních finančních trhů v letech 2022-2023 (z října 2022). Ke globálním vyhlídkám a politice, dynamice mezd po pandemii covid-19 a rizikům mzdové a cenové spirály a krátkodobému makroekonomickému dopadu politiky dekarbonizace. Statistická příloha shrnuje historická data a odhady pro roky 2022-2023 i střednědobé scénáře na období 2022-2027. - Poznámky -- Přílohy. - ISBN: 979-8-40021-843-9 (brožováno)

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

30154

International Monetary Fund

Global financial stability report : navigating the high-inflation environment. October 2022**Zpráva o globální finanční stabilitě : orientace v prostředí vysoké inflace. Říjen 2022**

Washington : International Monetary Fund, 2022, xvii, 89 stran : tabulky, grafy, rámečky

Publikace vydávaná 2x ročně Mezinárodním měnovým fondem. Hodnotí hlavní rizika, kterým čelí globální finanční trhy, za účelem rozpoznání systémové zranitelnosti. Tato zpráva se zabývá finanční stabilitou v novém prostředí s vysokou inflací, navýšením soukromého financování opatření v oblasti klimatu v rozvíjejících se trzích a rozvojových ekonomikách, křehkostí cen aktiv v době krize a roli otevřených investičních fondů. - Poznámky. - ISBN: 979-8-40021-967-2 (brožováno)

Právo

30103

editor John A Trenor

Damages in international arbitrations guide**Průvodce škodami v mezinárodní arbitráži**

London : Law Business Research, ©2022, xi, 586 stran : tabulky, grafy

Průvodce je navržen tak, aby pomohl všem účastníkům mezinárodní arbitrážní komunity jasněji porozumět otázkám škod a efektivněji komunikovat tyto otázky soudům, aby podpořil společný cíl pomoci rozhodcům při poskytování přesnějších a dobře odůvodněných nálezů o náhradě škody. Toto vydání usiluje o zlepšení prezentace obsahu pomocí vizuálních prvků, jako jsou tabulky, grafy a diagramy; vypracované příklady a případové studie, které vysvětlí, jak se diskutované zásady uplatňují v praxi, dále vývojové diagramy a kontrolní seznamy stanovující jednotlivé kroky v analýzách nebo kvantitativních modelech. - Fifth edition - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-1-83862-908-3 (vázáno)

30102

edited by Helmut Siekmann

The European Monetary Union : a commentary on the legal foundations**Evropská měnová unie : komentář k právním základům**

Oxford : Hart Publishing, 2022, xl, 1487 stran

Kniha přináší komentář k právním základům EU týkajícím se měnové unie. Obsahuje komplexní rozbor všech ustanovení Statutu Evropského systému centrálních bank (ESCB) a Evropské centrální banky (ECB). Kromě toho kniha analyzuje také všechna ustanovení samotných smluv, které ESCB a ECB upravují. Tato analýza je doplněna komentáři k dalším protokolům, které obsahují relevantní pravidla pro měnovou unii. V jednom svazku jsou rozvedena a vysvětlena všechna relevantní zákonná pravidla upravující euro a jeho klíčový měnový orgán, Evropskou centrální banku. Díky tomu má kniha jedinečné postavení v právní literatuře o právu EU. Toto vydání je rozšířeným a aktualizovaným překladem německého komentáře EWU Kommentar zu Europäischen Währungsunion (Mohr Siebeck) z roku 2013 a představuje neocenitelný zdroj informací pro odborníky z praxe i akademiky. Obsah: Smlouva o Evropské unii; Smlouva o fungování Evropské unie; Statut ESCB/ECB, Protokol (č. 4) o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky; Další protokoly. - Poznámky. - ISBN: 978-1-50991-896-6 (vázáno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

30140/1524

Autorské právo. Průmyslová práva : redakční uzávěrka 16.1.2023

30140/1530

Katastr nemovitostí. Zeměměřičtví. Pozemkové úpravy a úřady : redakční uzávěrka 1.2.2023

30140/1526

Rozpočet a financování : redakční uzávěrka 23.1.2023

30140/1528

Sociální pojištění : redakční uzávěrka 1.2.2023

30140/1529

Sociální zabezpečení : redakční uzávěrka 1.2.2023

30140/1523

Státní služba : zásadní změny zákona o státní službě od 1.1.2023 : redakční uzávěrka 16.1.2023

30140/1525

Účetnictví veřejného sektoru : redakční uzávěrka 23.1.2023

30140/1527

Zdravotní pojištění : redakční uzávěrka 23.1.2023

Účetnictví

30153

Petr Ryneš

Podvojně účetnictví a účetní závěrka : průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2023

Olomouc : ANAG, 2023, 1199 stran : tabulky

Ucelený pohled na podvojně účetnictví pro podnikatele včetně souvislostí a vazeb na daňové předpisy, občanské a obchodní právo. Některé problematické oblasti účetnictví včetně návodu na sestavení a prezentaci účetní závěrky za účetní období roku 2021. Obsah je rozložen do částí: Výklad k zákonů o účetnictví; Účetní metody a postupy účtování při vedení podvojně účetnictví podnikatelů; Účetní závěrka a účetní operace související s uzavíráním účetních knih. - 23. aktualizované vydání - Znění základních legislativních předpisů. - ISBN: 978-80-7554-379-0 (brožováno)

30149

Vladimír Hruška

Účetní případy pro praxi 2023

Praha : Grada, 2023, 231 stran : tabulky

Vybrané účetní případy z praxe podnikatelských subjektů v členění podle jednotlivých účtových skupin. U každé účtové skupiny jsou uvedeny navrhované syntetické účty a názorné účetní případy. Navržen je i vzorový účtový rozvrh, na základě kterého jsou konkrétní případy řešeny. Příručka reaguje na legislativní změny, které vešly v platnost od roku 2023. - Osmé vydání - Přílohy. - ISBN: 978-80-271-3978-1 (brožováno)

30151

Pavel Novotný

Účetnictví pro úplné začátečníky

Praha : Grada, 2023, 216 stran : schémata

Výklad základních účetních pojmů, principů, používaných postupů a uplatňovaných účetních metod. Účetní případy z každodenní praxe, doplněné názornými schémata účtování a řešenými příklady na účtech: dlouhodobý majetek, zásoby, krátkodobý finanční majetek, zúčtovací vztahy, kapitálové účty a dlouhodobé závazky, náklady a výnosy a účetní závěrka. Výklad je v souladu s platnými účetními předpisy, používanými postupy a uplatňovanými účetními metodami. - Sedmnácté vydání - Přílohy se vzory účtového rozvrhu, inventurního soupisu majetku a seznam interpretací Národní účetní rady. - ISBN: 978-80-271-3979-8 (brožováno)

Veřejné finance. Rozpočet

E-9619

Independent Evaluation Office of the International Monetary Fund

Growth and adjustment in IMF-supported programs : evaluation report 2021**Růst a vyrovnávání v programech podporovaných MMF : hodnotící zpráva 2021**

Washington : International Monetary Fund, 2021, x, 100 stran : tabulky, grafy

Tato zpráva hodnotí, nakolik programy podporované MMF přispěly k udržení hospodářského růstu a zároveň k provedení úprav nezbytných pro vnější životaschopnost v letech 2008-19. Hodnocení konstatuje, že zvýšená pozornost, kterou Fond v programech věnoval růstu, přinesla některé pozitivní výsledky. Konkrétně nenachází důkazy o důsledném příklonu k nadměrným úsporám v programech podporovaných MMF. Programy skutečně přinesly růstové přínosy ve srovnání s opačným scénářem, kdy by se Fond nezapojil, a zvýšily růstovou výkonnost po ukončení programu. Navzdory těmto pozitivním zjištěním výsledky růstu v rámci programů trvale zaostávaly za jejich prognózami. Takové nedostatky znamenají menší ochranu příjmů, než bylo zamýšleno, podporují únavu z přizpůsobování a odpor veřejnosti k reformám a ohrožují pokrok směrem k vnější životaschopnosti. Hodnocení zkoumá, jak byly použity různé politické nástroje na podporu lepších výsledků růstu při současném dosažení potřebných úprav. - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-1-51359-447-7 (brožováno) Plný text dostupný z: <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9781513594477/9781513594477.xml>

301501 Pouze prezenčně

Ministerstvo financí

Státní rozpočet České republiky na rok 2023 : schválený Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 30. listopadu 2022

Praha : Ministerstvo financí ČR, leden 2023, 2 sv. : tabulky, grafy

Obsah 1. svazku je rozdělen do dvou částí. Část I. obsahuje znění zákona č. 449 ze dne 30. listopadu 2022 o státním rozpočtu ČR na rok 2023. Část II. obsahuje další vybrané dokumenty: usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 445 ze 45. schůze ze dne 30. listopadu 2022; Usnesení vlády ČR ze dne 26. září 2022 č. 808; Makroekonomický rámec a fiskální politika; Zpráva k zákonu o státním rozpočtu ČR na rok 2023; Rozpočty územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí; Tabulková část. Svazek 2. obsahuje strukturu rozpočtů kapitol podle druhů a odvětví. - Čj. MF-35006/2022/11. - (brožováno)

Ostatní

30170

Karel Engliš ; sestavili Martin Hlaváč, Pavel Lhota, František Plhoň, Vít Pokorný, Alena Mizerová, Jakub Kunert

Paměti : kdo sloužíš vlasti, odměny nečekej

Brno : Masarykova univerzita : 2022, 598 stran : ilustrace, portréty

Vzpomínky začal K. Engliš psát v roce 1925, a s přestávkami na nich pracoval až do konce svého života v roce 1961. Vzniklo tak několik ucelených tematických souborů, které přibližují, jakými tématy se Engliš v příslušné době zabýval, co považoval za nutné zaznamenat či jaké události nebo zajímavé osobnosti okomentovat. Velkým vkladem vzpomínek je poznámkový aparát obsahující archiválie, fotografie, dopisy, zákony a další artefakty a medailonky osobností, o kterých se Engliš zmiňuje. - 1. vydání - ISBN: 978-80-280-0113-1 (Masarykova univerzita. Brno ; vázáno)

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovnictví The Economist Finansy Soudní rozhledy
daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie pa
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pa
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obo
Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právnický CEE Quarterly Pojistné rozpr
Auszüge aus Presseartikeln Nationalni pojistění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biate
The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin Obo
Právnický časopis Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of mone